

ÅRSBOK 1991

Smålands Gille
i Göteborg

DET FINNS INGA ÄLGAR I JAPAN.

Vi mänsklor har en märklig förmåga till anpassning.

Ta Tokyo till exempel. Där bygger man hus med pappersväggar. Inte av snålhet, utan för att överleva nästa stora jordbävning.

Här i Sverige har vi ett par hundratusen älgar fritt strövande omkring. Det är Trevligt. Och fullkomligt livsfarligt. I fjol dog fem personer i älkgrockar, 122 skadades svårt och drygt 700 fick lindriga skador.

Den som konstruerar bilar med skogens konung in på knutarna kan inte undgå att påverkas. Naturen ställer krav, och vi måste anpassa oss.

Vi, och några av våra konkurrenter, spenderar miljontals kronor varje år på krocktester. Tyvärr räcker inte det. Ingen ingenjör i världen kan härla en rädd älgjtjur, eller en timmerbil som just fått sladd.

Verkligheten är annorlunda.

Därför analyserar vi noggrant över tusen allvarliga olyckor om året med Volvobilar in-

blandade. Ingen annan biltillverkare vet så mycket om vad som händer när det smäller på riktigt.

Den kunskapen hjälper oss att bygga en av världens absolut säkraste bilar. Volvo finns med bland de bästa i alla stora säkerhetsundersökningar det senaste året.

De framgångarna hade vi räknat med.

Utvecklingen i Japan tog oss dock emot på sängen. Där har försäljningen plötsligt ökat med 64%.

Amerikanska "Highway Loss Data Institute" utsåg nyligen Volvo 740 Herrgårdsvagn till den säkraste bilen i sin klass.

"Insurance Institute For Highway Safety" i USA utnämnde Volvo 740 till den säkraste bilen bland alla de 103 mest sälda modellerna förra året.

Enligt Folksamars stora undersökning från 1989 är Volvo 740 minst 25% säkrare än genomsnittet i stora klassen.

VOLVO

Smålands Gille i Göteborg

I min lilla "ledare" i förra årsboken kände jag ett starkt behov av att uttala en optimism inför 90-talet. Berlinmuren hade fallit, avtal om att skrota missiler hade undertecknats, Glasnostsandan i Östeuropa talade om ökad frihet etc.

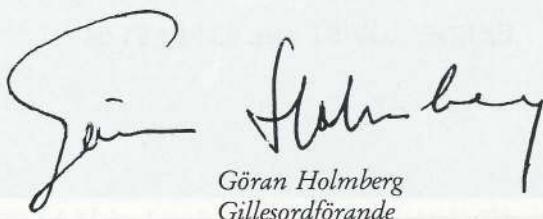
Idag vet vi att bilden har förändrats till det sämre och hur det hela kommer att sluta står skrivet i stjärnorna.

Det är kanske lite lättare att hålla sig till mera jordnära ting. Skall vi få en "Smålandskyrka" i Slottsskogen är det många som undrar? Den arbetsgrupp som tillsattes i ärendet har lagt ett förslag och "bollen" ligger nu hos politikerna som under året skall avgöra huruvida Göteborgs stad skall upplåta tomtplats för kyrkobygget. Vi håller tummarna.

En sak som retat mig den sista tiden är att landskapsbilden hemma i Småland förändrats. Ingen kan ha undgått att lägga märke till dem. I det höstliga landskapet ligger de utspridda på åkrarna och framför ladugårdar och magasin. Jag menar naturligtvis de inplastade höbalarna som nu blivit på modet. Det är inte så vi vill se "den levande landsbygden" som bönderna gör reklam för. Nog måste det gå att placera dessa höbalar på mindre iögonfallande ställen.

Postverket planerar att ersätta gårds- och bynamnen ute i landsorten med något nummersystem. Riksförbundet för Hembygdsvård uppmanar nu hembygdsrörelsen i hela landet att skapa opinion mot förslaget, som allvarligt hotar vårt levande kulturarv – ortnamnen. Nog låter väl adressen Nilsagård, Hössjö bra mycket bättre än pl 1234, Moheda.

Låt oss hoppas att Postverket ändrar sig.

Göran Holmberg
Gillesordförande

Trygg-Hansa och SPP samordnar nu sina verksamheter och kan erbjuda en heltäckande service inom områdena försäkring, sparande, finansiering och ekonomisk rådgivning för privatpersoner och företag.

Tillsammans har vi fler försäkrade och en större ägarkrets än någon annan försäkringsgrupp i Norden.

BERNE ÅQVIST TEL 031-81 91 58

PÄR LAGERKVIST

Till årets smålänning har vi valt Pär Lagerkvist. Detta till minne av att det är 100 år sedan han föddes den 23 maj 1891 i Växjö.

En ovanligt rikt engagerad författar- och diktargärning resulterade till ledamot av Sv. Akademien 1940 och till nobelpriset i litteratur 1951.

Att han sedan dessförrinnan valts till fil. hedersdoktor året 1941 vid Göteborgs universitet är kanske mindre känt.

Även hans stora längtan till hav och klippor i Bohuslän är för många obekant — likså att det var här i Bohuslän många av hans litterära verk skapades.

Med benäget tillstånd återger vi här tankar och minnen om Pär Lagerkvist signerat dottern Elin Lagerkvist.

Mycket har skrivits om vad Småland betyder i Pär Lagerkvists diktning. Men också Bohuslän har givit honom rik inspiration. Bohuslän gav honom hans älskade hustru Elaine. Och därmed hemortsrätt även vid havet.

Första somrarna av sitt äktenskap bodde de nära Fiskebäckskil och på Orust. I början av trettioålet kom de till Tjörn

och hyrde i Kårevik i Rönnäng hos en fiskarfamilj som sedan blev familjens nära vänner. Men med barn i huset och runt omkring kunde det vara svårt att få arbetsro. För att diktaren skulle få den tystnad han behövde, lät Elaine bygga en liten stuga uppe på berget Tjörnehuvud intill. Från stugans stora fönster har man en härlig utsikt över fjorden och öarna. Från bergets topp litet högre upp ser

Pär och Elaine Lagerkvist. Utsikt över Åstol från Tjörnehuvud.

man ut över havet bortom Marstrand och Pater Nosters fyr.

När familjen kom till Kårevik, köptes en roddbåt. En dag rodde Elaine ut med sina söner, som då var små, till Älgön som ligger rätt långt borta. På återvägen blåste det upp och blev tungt att ro. Blåsten tog i allt mer och vi andra blev oroliga. Så småningom skymtade den guppande båten långt borta. Vår goda världinna stod på stranden och grät, övertygad om att båten skulle vänta. Vi andra hade inte sjövett nog för att förstå att det var farligt. Men alla tre kom lyckligt i land. Ryktet om Elaines roddarbragd spred sig snabbt: "Ho rodde som e kär!" Sedan den dagen var vi inte längre främmande sommargäster. Vi hörde till.

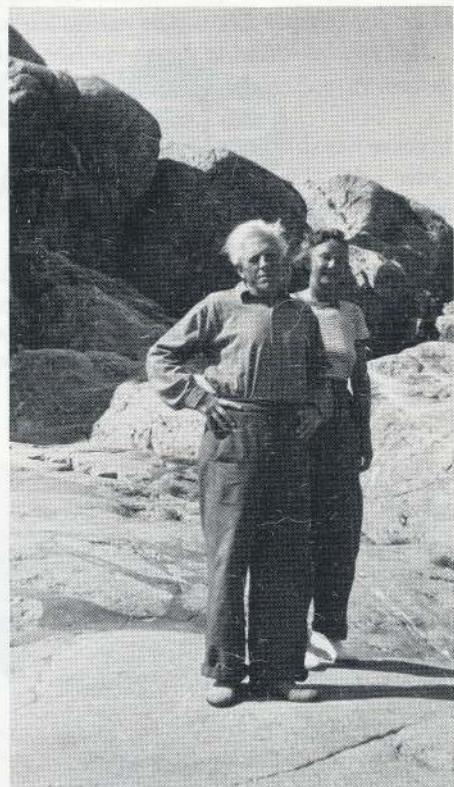
Senare köptes en liten båt med inombordsmotor. Den var svårstartad. I flera dagar satt far i timmar och försökte veva liv i den. Envis smålännings som han var, ville han inte ge upp. Folk satt på bergknallarna vid viken och hade roligt åt landkrabban. Till sist måste han ge upp. Båten fördes till varvet, där den var köpt. Det visade sig att propelleraxeln var sned. Den byttes ut och båten bar oss sedan på många soliga utflykter. Men någon riktig fart på den blev det aldrig. Den döptes av familjen till Snigeln och förde ett fasligt oväsen som ekade över hela viken. Så småningom ersattes den med en mera respektabel motorbåt som hedrades med namnet Elaine. Och när sönerna vuxit till, blev det en segelbåt.

Men sommaren var inte bara soliga båtfärder. Det arbetades också i diktarstugan.

I diktsamlingen "Hemmet och stjärnan" finns dikter med bohusländerna motiv. Sommarhuset ligger nära Rönnängs kyrka och kyrkogård som inspire-

rade till flera av dem, t ex "Den gamle på berget", "De två i sjöboden", "Fiskarbegravning", "Den sjungande dödgrävaren", m fl.

Med psalmboken tryckt i handen
de långsamt går upp mot Guds hus
och tron med blandande segel
styr ut över hav av ljus.

Pär och Elaine Lagerkvist.

Båten är en symbol som återkommer i Pär Lagerkvists verk, särskilt i romanen "Pilgrim på havet". Om Tobias, pilgrimen som färdades på banditskeppet — mänsklighetens banditskepp — till det Heliga landet. Den förrymde prästen på båten berättar för Tobias om sitt stormiga liv, och han säger om havet:

Av havet får man lära sig mycket... Havet vet mer än någonting annat på jorden, om du kan få det att tala om det för dig. Det känner till alla gamla hemligheter, för att det själv är så gammalt, äldst av allting. ...Du får aldrig ro i din själ annat än hos havet, det som själv aldrig finner ro... Havet är det enda som jag känner som någonting heligt. Och var dag tackar jag för att det finns. Hur det än stormar och rasar så tackar jag det. För att det ger frid. Inte trygghet utan frid. För att det är grymt och skoningslös och ändå ger frid...

Hur ska man kunna förstå något av livet, kunna förstå och genomskåda mäniskorna och deras liv, och genomskåda sig själv, om man inte har lärt sig det av havet. Hur ska man kunna genomskåda deras tomma tävlans och deras jagande efter besynnerliga mål, innan man har sett ut över havet, som är gräns löst och tillräckligt i sig själv. Innan man har lärt sig tänka som havet och inte som dessa rotlösa varelser som inbillar sig att de alltid

ska någonstans hän och att detta är det viktigaste av allt, att målet är meningen med deras liv. Innan man har lärt sig att drivas av havet, att överlämna sig helt åt det och inte bekymra sig om någonting alls...

Ja, havet kan lära dig mycket. Det kan göra dig vis, om det är så att du vill bli det. Det kan lära dig leva.

...Att vara nöjd och lycklig med ovissheten, nöjd och lycklig med den... med osäkerheten... att välja *det*. Välja själva ovissheten och osäkerheten. ...Välja sig själv, sådan man är. Att våga vara sådan man är, utan att förebrå sig något för det. Och välja havet, det opålitliga, gränslösa havet och en ändlös färd utan något bestämt mål, utan något mål alls...

När diktaren tänkte på sin egen färd bort från detta livet, tänkte han på en segelbåt:

Oroas ej. Räds ej i uppbrottstimman.
En vänlig hand lugnt ordnar båtens segel
som för dig bort från kvällens land till dagens.

Elin Lagerkvist

GLASBODEN ÖPPEN:

Vardagar 8.30–15.30

10 juni–25 aug

Vardagar 8.30–17.30

Lördagar 8.30–15.00

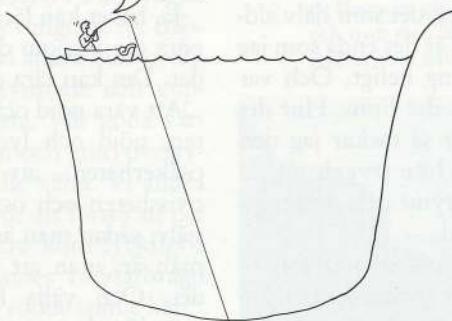
Söndagar 12.00–16.00

AB Älghults Glasbruk.

Tel. 0481/633 60.

HEUREKA!!

Malinsfisk

Fiskhamnen · 414 58 Göteborg
Telefon 031-42 71 50

PRIPPS
Glass to
BLÅ

ETT SMÅLÄNDSKT KVINNOÖDE – NANNIE HEDBERG 1877 - 1979

Faster Nannie föddes i en backstuga i norra Småland den 5 juni 1877, alltså nio år efter den stora hungersnödens år, då folk blandade bark och även ljungfrön i bakmjölet till det bröd man åt för att inte svälta ihjäl. Svalt gorde man ofta ändå i fattigstöverna på den tiden.

Nannie Hedberg som ung

Klasskillnaderna var ofantliga. Om man befann sig på den nedersta avsatsen, som Samuel och Annalenas familj var, då var avståndet stort inte bara till bönderna utan även till torparna. Till ryttmästare Sjögren var avståndet ljuasår. Backstugubarnen undrade ibland, hur sjögrenarna kunde se ut, de som alla utom de vanliga förnamnen hade ett till, nämligen här eller härr: Här/r Fredrik, till exempel. En av grannarna döpte sin älste son till Här Johan, i hopp om att han därigenom skulle hjälpa honom att klättra lite högre upp på samhällsstegen.

Det fanns gry i ungarna på Kranshemmet. Så småningom kunde man genom att hjälpa varann ”komma upp sig”, som det hette, dvs. komma bort från det

helvetiska slit man sett föräldrarna slita ut sig på. Nannie kom till Stockholm, först som piga och så som springflicka i en bod, som en gång besöktes rentav drottningen och en hennes hovdam. Smålandsflickan sändes en dag att leverera den sak drottning Sofia hade inhandlat med hjälp av sin hovdam. Hon begav sig till slottet och hittade omsider en ingång ”med ett behängt rep att dra i”. Hon drog och efter en stund kom en herre ut, som säreget nog var klädd i kortbyxor, med en sorts tofs på vid knäna. Nannie neg djupt och meddelade att hon hade en sak, som skulle överlämnas till drottningen. ”Den tar jag”, sa den knäbyxade herrn. ”De här ska till drottningen”, sa den lilla tösen på sitt smålandsmål. Och hon gav sig inte — hovherrn fick minsann gå och hämta landets drottning, som nådigt tog emot paketet och kanske rentav klappade smålandstösen på de guldgula lockarna. Detta hände anno 1898.

Så kom Nannie in som arbetsträl på Serafimern, dvs. som ett slags undersköterska. Det låt fint att vara på Serafimern, men det var för Nannie och hennes gelikar ett slitgöra, men så saktelig lärde sig Nannie sjuksköteriets alla göromål. Trots den usla lönen kunde hon sala ihop lite pengar och för dem for hon hem till jul hos föräldrarna.

Vad tiden led kom Nannie så till Sahlgrenska i Göteborg, där hon utbildades till barnmorska, tack vare att hon fick en av de två friplatserna.

Det var under sin göteborgstid hon en gång tog tåget till Ingatorp, varifrån hon

Kylkonserver i Folie-Vac, kylkonserver i Pullmanburk, frysvaror och kylvaror.

Delikatess Skinkor AB
Grenvägen 3
577 00 Hultsfred
Tel 0495-12310

Radio TV Video Stereo

Göteborgsvägen 129, Mölndal
Tel. 031-20 32 56 Service 16 07 50

hade tänkt sig att hyra skjuts på gästgivarets där och så åka upp till Hustomta för att fira jul: hon hade sparat ihop tillräckligt för denna extravagans genom att arbeta över. När hon så strävats till gästgiveriet från stationen, bad hon skjutshållaren om skjuts och visade pengarna. Skjutsgären tittade noga på den lilla och sa sedan: "Ä ho inte Sammela i Hustomta doter?". "Jomän, är ja så", svarade den blivande barnmorskan. "Jaså, jaha, då får ho allt gå", sa karlen och forsvann. Och Nannie fick sträva de tretton kilometrarna i snön upp till Hustomta, de sista kilometrarna på fastigar och andra stigar — för från Härstorpa vägskäl fanns ingen väg mera. Då och långt senare.

En som man hoppas vacker dag kom en diakonissa på besök på Sahlgrenska. Det hade hunnit bli år 1905 och Nannie hade gått ut barnmorskekursen som den ena av två med det högsta betyget. Diakonissan ville ha en "elev" till ett diakonisshem i London. Det blev Nannie som fick bli eleven. I London trälade Nannie i åtta månader för en hopplöst ringa lön, men som hon sa senare: "Jag hade så få behov." Under de åtta månaderna köpte Nannie två ting bara, en tvål och en engelskspråkig bibel. Ut gick hon aldrig, för arbetet tog all tid, utom den hon kunde ta till för att läsa Bibeln på engelska. På så vis lärde hon sig språket, dvs. utan annan lärobok än just Bibeln. Så hade hon någon ringa hjälp av att de cirka 30 diakonissorna ju talade engelska till henne, och hon måste göra sig förstådd själv av dem. Det var fråga om ganska så förfärliga damer: de umgicks knappast med personalen, som bestod av tre personer av kvinnokön, vilka stod för matlagningen, dukningen, disken och städningen för hela Hemmet. Inte ens den svenska

ka diakonissan hade mycken tid över för pigan från Njudung.

År 1906 fick Nannie nys om att i det skotska Glasgow fanns ett sjukhus, som utbildade blivande "dispensärmissionärer" för missionsfälten i Asien och Afrika. Hon sökte sig dit och minsann fick hon inte plats där som frilev. Med de pengar som blivit över efter köpen av bibel och tvål i London for hon upp till Glasgow, till Burbeck Hospital. Här stannade Nannie i två år och fick en god utbildning i skötseln av tropiska sjukdomar och lärde sig engelska ordentligt på köpet.

Nannie hade vid det laget förvärvat en obetydlig lust att ge sig vidare ut i världen. Hon for till Indien, där hennes äldste bror, Enok, redan var, som missionär, byggmästare och bibelöversättare på Fosterlandsstiftelsens "fält". Året var 1908 och Nannie var hela 31 år.

Efter nio års intensiv verksamhet i Indialand reste Nannie till Förenta staterna, mitt under brinnande krig. I Staterna verkade hon som sjuksyster i Los Angeles, som då ännu var fritt från smog. Efter tre år, dvs. år 1920, var hon åter färdig för uppbrott, denna gång kallad till Sverige av ett nödrop från sin något skröplige far, Samuel Olsson i Hustomta. Skötseln av fadern tog sin tid, men den alltid verksamma Nannie hann då och då med att sköta en barnmorskas arbete i Hult, Tranås och Kvillsfors — för att nämna tre kända småländska orter i Albert Engströms rike.

Vid nära 91 års ålder gick Samuel i Hustomta stilla hädan. Året var 1937 och Nannie fann då åter att stugan blivit trång. Hon gav sig på att köpa och sälja fastigheter — eller hus, som det hette då. Till slut slog hon sig ner i lärdomsstaden Lund, som populär husvärd, den där

Gabriel

FISK & SKALDJURSBAR

Feskekörka

Genuin göteborgsmiljö
i småländsk regi!

Byggmaterial till glädjepriser

- HANDEL MED TOMTER
- RITAR ENLIGT DINA ÖNSKEMÅL
- LÖSVIRKE ELLER MONTERINGSFÄRDIGT
- FINANSIERING
- MATERIAL TILL:

VILLOR — FRITIDSHUS — GARAGE
OMBYGGNADER — TILLBYGGNADER

Ring, eller sänd Dina ritningar för offert

Telefon:
0301-433 73
0301-434 70
Fax: 0301-433 31

REJNÄS
BYGGVAROR SOLMA AB

DET FLEXIBLA ALTERNATIVET

Besöksadress:
FÖRETAGSHUSET
Kräkered
430 64 Hällingsjö

oavlätligen reparerade och höll i stånd sina lägenheter, så som få husägare plägar göra. I åttioårsåldern menade Nannie, att hon arbetat hårt länge nog och sökte sig till det kära Småland, för att liksom Antevs söka ny kraft genom beröring med fosterjorden.

Rastlösheten satt dock i. År 1963 flyttade Nannie till Göteborg och sin favoritbrorson, Enoks Johannes. Där bodde hon sedan till sin död, ingalunda som en katt bland hermelinerna. Overksam var hon aldrig. Ett slag var hon föreståndare för ett flickhem i Aten, hon besökte Det Heliga Landet, och hon höll livlig skrivkontakt med alla dem, som spridda över landet, från Lule till Malmö, en gång utgått från Samuel och hans Anna-Lena, vilka flyttade från backstuga till backstuga — och någon enstaka gång till ett torp — under de sista decennierna av 1800-talet, för att slutgiltigt hamna i det undersköna Hustomta. Strax före flyttingen till Göteborg hade Nannie rest till sin kvinnokrafts USA, där hon tillbragte ett år bland vänner och släktingar, bland de senare den stiligaste kvinnan på vår jord, åtminstone i tjugonde århundradet

Nannie Hedberg som gammal

När Nannie Hedberg anno 1978 firade sin hundraårsdag, skrev hennes brorson Johannes bland annat detta:
Nannie Hedberg är en kvinna av äkta småländskt kärnvirke, av det slag som inte sölnar: något andligen vitalare än denna hundraåring finns icke att uppdriva denna sida om Georgien.

Detsamma kunde ha skrivits om henne ett och en kvarts år senare, då hon insomnade på ett sjukhem i Rikets andra stad, efter en vistelse där som knäckte hennes livsmod. Annars kanske hon hade levat än i denna dag.

JÄLLUNTOFTA CAMPING och Stugby vid sjön JÄLLUNDEN

Kiosk, minigolf, bad, fiske.

Uthyrning av kanoter
och båtar

Bokning telefon:
0371/72 010, 72 026, 72 069.

VÄLKOMNA

**Fullständig Kemtvätt
Mockaplagg**

Tusse

KEMtvätten

I KALMAR

Ölandsg. 5. 0480 - 183 84

Timmermansg. 11. 0480 - 183 83

KALMAR

AB LJUNGSTRÖMS SVARVERI "TOMTEVERKSTAN"

Besök vår fabriksbod när Ni är i Småland.

Stor sortering tomtar av egen tillverkning,
samt en mängd andra artiklar.

AB LJUNGSTRÖMS SVARVERI — Alsceda 570 15 HOLSBYBRUNN
0383-520 30

Tillverkning av **HICKORYSKAFT
OCH SVARVADE DETALJER FÖR
MÖBELINDUSTRIN**

SMEDBERGS

330 17 RYDAHOLM
Tel. 0472-205 10

DAGSVERKARELIV I NORRA SMÅLAND PÅ 1880-TALET

Berättelse, nedtecknad av Johannes Hedberg julen 1974,
efter Nannie Hedberg, född 1877

År 1882 den 14 mars flyttade Samuel (Sammel) Fredrik Olsson, hans hustru Anna-Lena och fem barn från arrendetorpet Linneberget under Ryssebo i Bellö socken till Kranshemmet, ett dagsverkstorp lydande under Norrsunda (Nossunda) i Hults socken.

Kranshemmet låg omkring sju kilometer från Hults järnvägsstation, nio från Hults kyrka och sjutton från Eksjö stad. Torpet bestod av ett rum och kök samt en liten förstu, där det stod ett mjölkskåp. Rummet hade tre fönster, köket ett. Golven var s.k. skurgolv, således av trä. I rummet fanns en rörspis, i köket en öppen spis och en tegelbakugn. Under köket fanns potatiskällare, till vilken man kunde komma genom en golvlucka och en stege. Källaren liksom stugans stenfot hade satts av Sammel själv. I källaren frös det aldrig. Vatten hämtades från en springkälla, som låg ett stycke från hemmet, slask bars ut och hälldes på backen. Skafferi saknades, liksom ock arbetsbord. Sitt tarv förrättade man ute.

Utanför stugan fanns en trång lagård med plats för två kor, ett par stutar och ett ungnöt. Dessutom fanns en kåtete för några får. En stång var uppsatt över fårkatten för hönsen. Så fanns där två små lador för foder, en liten loge, en liten redskapsbod och ett svinhus.

Som betalning för all denna härlighet jämte åkerjord, tre små uppoddade lyckor, en liten slätteräng samt sommarbete för de två korna, stutarna, ungnötet och fåren skulle Sammel arbeta tre dagsverken sommartid i veckan och två om vintern. På sommaren gällde det att ”följa

solen”, dvs arbeta från soluppgång till solnedgång, på vintern var arbetstiden vanligen tolv timmar och utfördes vid lyktsken, t.ex. vedhuggning. Mat hade man alltid med sig, i matsäckar. Anna-Lena förväntades göra 70 ”hjälpor” per år, dvs 70 arbetsdagar.

Jorden kring Kranshemmet var skrin (=mager) och det hände, att det som planterats på våren torkade och frös bort. Nöden var icke sällan stor, men ingen klagade och ingen utomstående fick veta om att man ibland måste svälta. När rågen eller havren (eller någon gång kornet) verkligen kom upp och mognade handtröskades den med slaga och kasrades för hand för att få bort agnarna. Dessutom hade man potatis, kålrötter, morötter för husbehov. Stutar köptes på hösten, växte till, tämjdes på våren, växte och såldes, varpå nya köptes på Eksjö marknad. Såväl fläsket efter grisens och lammkött såldes, för att man skulle få de pengar som absolut behövdes att uppehålla livet. Bara inälvorna, huvudet och grisfötter behölls samt lite kött för koren, som tillredes hemma. Ägg åts aldrig utan de måste säljas, likaså hönsen, när så var lämpligt.

Maten bestod för det mesta av salt sill, som var billig och inhandlades hos Lödén i Bruzaholm, liksom även snaror för att fånga harar med. I Svartån fångades gäddor och annan fisk, som dock mestadels också såldes. På somrarna plockades skogsbär, blåbär, hallon, krösen men även dessa såldes, vanligen på Eksjö torg, dit bären bars i stora korgar. Hade man säljelycka kunde man kanske kosta på sig den tioöring det kostade att fara med

järnväg från Eksjö till Hult, där den bistro Lars Engström residerade, far till ”Albert på station”, eller Albert Engström.

En gång hände det att familjen var alldeles utan mat. Det var försommartid. Då råkade sonen Enok hitta i skogen ett ställe, där det växte murklor i mängd. Han störtade hem och underrättade alla, som genast drog till skogs och plockade svamp allt vad tygen höll. Sedan lades ”skörden” i korgar och bars till Lodéns. I utbyte fick man inte bara sill och potatis och lite mjöl utan också några korn eller bönor kaffe, varpå det blev fest i Kranshemmet, även om kaffet knappast var av barnmorskesorten utan mera hett än starkt, för ved hade man ganska gott om.

Om vintrarna kardades ull man fått av fären och den spans till strumpor, och vävdes tyger och stickades strumpor; allt som behövdes i hemmet, gångkläder som madrasser, vävdes av mor Anna-Lena. Därjämte spanns lin till lakan och handdukar. Anna-Lena vävde därjämte huvuddukar av bomull, rödvita, blåvita, rutiga, som hon sålde för 75 öre styck. Även handnäsdukar kom till i Kranshemmet; de var helvita eller vita med röda bärder och kostade 25 öre stycket. Madrasserna bestod av hemvävt madrassvar, som fylldes med halm. Ävenså vävdes täckväv och täckfoder samt stoppades med vadd och handsyddes. Gångkläderna inte bara vävdes hemma, de syddes också där. Sammel var utbildad skomakare och gjorde inte bara alla skor, som behövdes i hemmet av de åtta medlemmarna (den åtonde såg dagens ljus i Kranshemmet bara ungefär en och en halv månad efter inflyttningen); han gjorde också stövlar och skor på beställning. Det sades att det var bara ett fel med dessa Sammela skor och stövlar: de

slets aldrig ut. Andras gamla skor lagades naturligtvis också.

När väststol och skotavla ställdes upp i rummet samtidigt, fanns det sannerligen inte mycket plats över att röra sig på, men som Mor Anna-Lena brukade säga, ”Sämja ger alltid rum”. Man får komma ihåg att det i rummet också fanns sängplatser för åtta personer.

Barnen lekte med varandra, när de inte hade läsläsning att sköta, åtminstone de som inte redan gick i skolan. Skolbarnen läste ofta nog vid ljuset från spisen, eftersom det inte fanns plats vid fotogenlampan. Man hade törved till reds bredvid sig och om lågan inte var stark nog, kastade man på en spän då och då för att få nog med ljus att läsa vid.

Inga pengar gavs till leksaker. Barnen sydde trasdockor. Ibland kunde någon komma över ett porslinsdockhuvud och rentav porslinshänder och armar upp till armbågen: då var flickorna överlyckliga. Vid en mycket tidig ålder lärde sig barnen att använda nål och tråd, för utan en trasdocka ville man inte vara. På somrarne lekte man naturligt nog mest ute. Den vanligaste leken var kanske lagård. Stora kottar var kor och oxar, smärre var kalvar. Tallkottar tjänsgjorde som får. Med pinnar och barkbitar byggdes lagård, lador och andra utehus och inreddes spiltor och kättar.

När man hade lärt sig att läsa, kunde man i rummet plocka ner ur den lilla hyllan vad det fanns av böcker. Bibeln var mycket läst, men även Luthers postilla, Rosenii dagbetraktelser, Johan Arndts Skattkammare, psalmboken och ett par sångböcker. Så hade man också skolböckerna, som kunde vara ganska intressanta. Enok var mycket läshungrig och han var själaglad, när han på en auktion lyckades komma över två små häf-

ten, *Hypokondri* och *Hysteri*, som han läste om och om igen, varigenom han blev något av en sakkunnig på dessa tvenne mänsklighetens gissel.

Maten lagades i järn- eller koppargrytor, s.k. klampar med 3 fötter. Fötterna var nödvändiga, därför att all maten måste kokas eller tillagas i öppen spis, i rummet eller i köket. Stekpannorna hade också 3 fötter. Mjöl togs ned från vinden, när det skulle till att bli bak. Det var alltid fråga om storbak och brödkarkorna hängdes upp på långa spett i taket i köket.

Barnen hade lång väg till skolan, över en halv gammalsvensk mil genom skogen på en väg som kördes bara när bönderna behövde köra i skogen för ved. När det låg snö i skogen, var det att gå stora vägen till Havik över Nossunda (skolan var av den flyttande sorten) och då förlängdes skolvägen till 1,5 mil. Den enda mat som skoleleverna fick under hela dagen var vad han hade fått med sig hemifrån. I barnen från Kranshemmets fall var maten oftast ett par brödkivor och skummjölk; smör fanns inte på brödet, då det hade sålts för att få reda pengar, däremot skummjölsost — och en "sillabit".

Fattigdomen var stor och stundom svår att uthärda. Glädjestunderna var mycket få men kunde vara desto ljuvligare och etsade sig fast i minnet. Dock kunde svårmodet ibland gripa hårt tag i känsliga barnsjälar. Vid ett sådant tillfälle gick sonen Enok med sin mor till kyrkan i Hult, dit det alltså var nära en mil att gå. Väl där fick den talrika menigheten sig till livs en helvetespredikan, där Satans rike utmålades i starka och svavelosande färger och där det varnades för risken att komma dit, om man inte uppförde sig som en kristen mänskliga

skulle på denna jord. Enok lyssnade uppmärksamt, fastän magen knorrade lite över att inte ha fått lekamlig föda på länge och då ganska otillräckligt. När de gick ut på kyrkbacken och över kyrko-gården, där det påstods att gräset växte klent, därför att de där begravnva varit så magra, vände sig Enok till sin fromma moder och frågade allvarligt: "Mamma, kan det vara värre i helvetet än vi kan ha det ibland?"

Andra gånger kunde man uppleva himmelska ögonblick, t.ex. när man kom på en glödande krösefalla, eller när gökaböxerna stod guldgula på en ängsbacke, solen glittrade på gölens små vågor, gäddan högg i vassviken, murklorna stod tätt... Då kunde det känna som en fröjd att leva, åtminstone för några ögonblick, även för ett småländskt dagsverkarbarn på 1880-talet.

**"Dom flesta lever
i den tron att
det inte finns någon
skillnad mellan bank
och bank"**

***Det är helt fel. En
bank som engagerar
sig för dig kan ge dig
helt nya ekonomiska
möjligheter.***

***Låt oss bevisa vad
vi kan göra för dig.***

Handelsbanken

Lilla Bommens Torg
Box 11164
404 24 Göteborg

GILLESBRÖDER JAG MÖTT OCH MINNS

Janne Alarik Claësson

Befatningen som gillesvärd är nog en av de allra arbetssammaste inom Gillets styrelse, och det är obestridligt, att utan en bra värd har vårt Gille svårt att reda sig. Nu har vi lyckligtvis haft en hel rad excellenta gillesvärdar, som vi minnas med tacksamhet för allt vad de har gjort för att skapa ett trivsamt gillesliv:

Gunnar Johansson, av känd anledning ur-smålänningen kallad Glas-Kalle, pokalernas ädle givare, vår mysige Leksell, Olof, och våra energiska Källström och Brauer för att nu nämna några namn bland många goda. Men jag tror inte, att någon tar illa upp, om jag i detta sammanhang med särskilt stora bokstäver präntar namnet Janne Alarik Claësson. Jag undrar, om en för gillesvärdskap mera strömlinjeformad person nå'nsin existerat. Han var som skapad för den uppgiften på samma sätt som Rembrandt för målning och Napoleon för krig. Om Janne strålande av välvilja häl-sade oss välkomna till en enkel ärtmid-dag i Stugan eller till en galafest på Grand, lyckades han alltid bibringa var och en intrycket, att det var just *honom*, Janne gladdes åt att få se, och att det egentligen var för *hans* skull festen ord-nats. Det var som om det från honom utgått ett slags hypnos av utstrålad välvilja, hjärtlighet och gott humör, som fick en att trivas bums. Han gjorde fak-tiskt gillesvärdskapet till konst och detta helt enkelt genom att han själv gladdes åt att sprida glädje. Hur väl minns jag inte kvällar i Stugan, när vi mätta och trötta av god mat, och måhända även lit-tet av drycker, lutade oss tillbaka, me-

dan brasan på härdens sakta falnade! Det blev kanske en smula tyst — något av "festen-är-över-stämning". Då satt plöts-ligt Janne där med sitt lilla enradiga dragspel — bälga-flämtnare som han kalla-de det en smula astmatiska instrumentet — och intonerade Värnamovisan eller något liknande musikaliskt verk, avpas-sat för våra begränsade röstresurser och fick nytt liv i det hela. Blårod i ansiktet av mat och värmе, full av livsglädje och välvilja, en Gillets gode och glade Fal-staff, så minns jag honom gärna och med glädje!!

Om jag inte minns fel, var det Janne, som införde de kanske trivsammaste sammankomster, vi har i Gillet, ärtmid-dagarna, som ju visat sig vara ett så ut-märkt medel att locka bröderna till Stu-gan både ofta och gärna. Längre tid än någon annan ordnade Janne f.ö. både dessa och övriga fester och middagar och lärde därvid, s.a.s. i förbigående, upp ett antal gesäller innom facket, något som vi i Gillet sedan haft stor nytta av.

Janne var en impulsiv och mycket okonventionell man och fäste sig föga vid — ska' vi säga rangordningen — som ju på sätt och vis finns även i ett gille långt mera förr än nu. Han ryckte ofta åt sig initiativet, då vi samlats i Stugan, häl-sade oss välkomna med flödande tale-konst, yttrade sig om det ena och det andra och kunde sen med en obetalbar flott gest överlämna ordet åt ordföran-den. Att dennes tack kunde bli en smula kyligt och innehålla mer än ett stänk av ironi, tycktes Janne aldrig märka det bittersta av. Och vi andra hade förstås ofta ogement roligt!

Jag tror att det i icke ringa grad var Jannes oefterhärliga sätt att sköta sexmästerskapet — det hette så på den tiden — som gjorde, att gilleslivet, som i början av 30-talet var klent, fick en så välgörande injektion, att den rentav ledde till en storhetstid för Gillet ett par tiotal år framåt.

Janne Alarik Claesson lär tidigt ha visat lovande anlag för handel och köpenskap, och efter att ha konditionerat i diverse och andra affärer i norra delen av Smålanden ägnade han sig ett slag åt handelsresandens något oroliga liv. Han berättade en gång, att han då med stor framgång sålde salt sill uppe i Lappland. Men firman, han representerade, levererade inte alls varor av utlovd kvalitet, vilket gjorde, att vår Janne — helt utan egen förskyllan alltså — blev mycket ovälkommen i samernas land och måste söka sig till andra marknader. Nå, en så rask smålännings lät givetvis inte detta sätta punkt för en lovande karriär. I Göteborg var det nära både till fisk och sill — prima sådan! — och snart hade Janne etablerat sig som framgångsrik grosshandlare i dessa varor. Det blev en myckenhet både av pengar och bekymmer för vår broder under de två världskrigen. Sitt frikostiga sätt att vara och sitt oförbränneliga humör behöll han dock under alla skiften. Och likadant var det med hans tjänstaktighet. Själv minns jag, hur han ofta under det senaste kriget, då

det kunde vara nog så knapert med sovet, ringde upp och sa: "Vi har fått in sill. Sno dig hit!" Och sån't satte man förstås värde på.

Janne var en gästfri man, som gärna såg folk t.ex. Gillets styrelse, hemma hos sig och fru Anna. Han var i hög grad en sällskaps- och festmänniska, vilket på intet sätt betyder, att han var en festprisse. Men ute bland folk, där det var ljus, fest och liv, trivdes han som fisken i vattnet. Vem skulle förresten haft större förutsättningar därför än en fiskgrossist? Men Janne hade inte bara en sprudlande livslust utan också ett gott hjärta och lust att hjälpa där så behövdes. En hel del pojkar fick tack vare honom kolonivistelse under första världskriget, och då tjänstgjorde han tidvis som frivillig rödakorsman vid invalidutväxlingen Ryssland-Tyskland. Ja, detta sista berör ju ting helt utanför gilleslivet, men måhända hjälper det till att ge en fylligare kontur åt den bild, jag sökt teckna av Janne Claesson.

På gamla dar flyttade Janne med fru Anna till Bottnaryd och öppnade pensionatrörelse. Jag tror mig veta, att han saknade oss i Gillet — att vi saknade honom är absolut säkert. I Bottnaryd blev han — naturligtvis! — en mycket populär pensionatsvärd, och vem skulle väl ha haft större förutsättningar därför än denne gillesvärdarnas gillesvärd Janne Alarik Claesson??!

Klaës Reinholt

En av de i rent bokstavlig mening mest iögonfallande bland Gillets medlemmar var under många år fil.dr Klaës Reinholt; detta dels på grund av att han hade en ansenlig kroppshydda och dels för att han hos oss så ofta och så gärna uppträd-

de som talare, resonör och humoristisk vissångare. Någon liknade honom en gång vid en av dessa väldiga ekar, som växer på rullstensåsarna utmed Salen och Åsen. En sådan ek är ju en sann bild av styrka, och sådan fanns det verkligen i Klaës bastanta torso. Jag minns hur vi en

gång, på en av Gillets smålandsresor, rastade vid en gästgivaregård i gränstrakten mellan Halland och Småland. På gårds-tunet låg en bra stor s.k. lyftesten, avsedd att pröva sina krafter på. Flera av oss lyfte så det knakade i ryggbastet, men stenen låg där orubbad. Då kom Klaës, slog armarna om bumlingen och lyfte den i ett huj upp i maghöjd. Det var en syn som rentav förde tankarna till Rolf Krakes hirdmän, som lär ha prövats med sådana där lyft på kungsgården i Jellinge en gång i tiden. Och då Klaës vid en herredag med våldsam kraft råkade ramma det låga överstycket till stugdörren, blev han visserligen själv en hel del omtumlad, men några år senare måste Stugan repareras. Om det fanns något samband mellan dessa händelser, vet jag förstås inte säkert, men något — eller någon — hade tydligent rubbat Stugans grundvalar!

Klaës Reinhold framhöll alltid med stor kraft, att han hade sina rötter i jorden kring Åsnens vackra sjö. Att han av en eller annan orsak hade råkat bli född i Blekinge ville han helst förglömma, och

en mera äkta och ursprunglig smålännings torde vara svårt att finna. Då vi på den gillesresa, jag nyss nämnde, passerat gränsen till Småland, begärde Klaës att bilen, han åkte i, skulle stanna. Han steg ut, tog några högtidliga steg och utbrast: "Nu känner jag sugningen från Smålands jord!" Och jag tror, att han menade, vad han sa!

Vid flera tillfällen berättade Klaës för oss, att han under sin gymnasietid i Växjö sett och hört en person, som gjort ett mycket starkt intryck på honom. Det var en bondkomiker, som uppträdde under artistnamnet Gödde i Göljaryd. Denne man uppträdde på ett så fint ställe som själva solennitetssalongen på Stadshotellet i Växjö, och han sjöng och berättade roliga historier så, att Klaës blev fullständigt betagen. I besittning av ett utmärkt minne och ett gott musiköra var den raske gymnasisten i stånd att snabbt lära sig en stor del av Göddes repertoar, och med stor framgång imiterade han sedan denne både i Växjö, vid universitetet och — framför allt — i vårt gille. Han hade en anmärkningsvärd för-

Lammhultsylta från Småland

måga att med gester, mimik och betoning levandegöra de visor han ofta och gärna föredrog och som vi aldrig tröttnade på att höra. Främst bland dessa var förstas ”Visan om båtsman Blomberg som ble' gastakryster ena pilanatt”. När Klaës någon vintrig kväll framförde detta kväde i denna skumma Stugan, medan han vilt rullade med ögonen och fick det här, han hade kvar, att liksom resa sig på ända, ja, då var det inte utan att det drog litet kallt utefter ryggraden på en och ljuslågorna tycktes flämta så blåa och bleka som om gastarna också här svept genom rummet. En skådespeleriets triumf så god som någon! Att höra Klaës dramatiskt skandera balladen om ”Han som inte ville stånda brudgumme” eller sjunga visan ”I Småland där har di då gött, gött, gött” blev så småningom något av en tradition i Gillet — och en mycket uppskattad sådan.

Klaës tyckte mycket om att hålla tal, särskilt då vi med våra damer firade någon vårlig eller annan fest. Hans tema var då alltid ”romantikens blåa blomma”, och kanske framstod detta skira och veka blomster ibland litet underligt mot talarens robusta gestalt. Men att hos honom verkligen fanns en stark romantisk ådra, som ibland måste få flöda, därpå kunde man inte tvivla.

Klaës Reinhold tjänstgjorde under många år som adjunkt vid det frejdade Hvitfeldtska läroverket i Göteborg. Trots lärarmödorna fann han tid att skriva ett par böcker om ungdomstiden i Småland. En av dem heter ”Skogsfrun” och är väl närmast en mycket romantiserad självbiografi.

I Smålandsstugan trivdes Klaës utomordentligt gott, och det tycktes mig alltid som om just han passade in där ovantligt väl — de två liksom hörde ihop i ett

slags symbios av en äkta smålandsstuga och en lika äkta smålännings.

Och — Gillesbröder! Då jag slutar här så är det min förhopning att de minnen av personer och händelser, jag tecknater, i sin tur skall väcka till liv många glada och vänliga hägkomster av bröder i Gillet som *Ni* mött och minns.

Er Ragnar Dalheim

Välkommen
till
Döderhultar-
museet!

I museet visas över 200 av Axel Peterssons, Döderhultarn, kända skulpturer och skulpturgrupper. Med humor och medkänsla skildrade han den kärva världen hos mänskor och djur på den småländska landsbygden kring sekelskiftet. Ett besök är en upplevelse!

Om sjöfarten i Oskarshamnstrakten berättar föremålen i *Sjöfartsmuseet* intill — från järnålderns stockbåt till 1900-talets varvsindustri.

Museerna och utställningshallen är öppna:

Sommartid, 1/6–1/9

Under resten av året:

Måndag–lördag kl 9–18

Tisdag–torsdag kl 12–18

Söndag kl 11–16

Fredag–söndag kl 12–15

Döderhultarmuseet • Sjöfartsmuseet • Utställningshallen
Kulturhuset, Hantverksgatan 18, 572 33 Oskarshamn tel 0491/117 25.

JÄRNHANTERINGEN I SMÅLAND

När järnet för drygt två tusen år sedan började framställas i Småland var det inte gruvorna som fick lämna råvaran. Den kom i stället från sjöbottnar och sankmarker. Myrmalm brukar den kallas, små rostbruna klumpar, som man än idag lätt kan hitta där det en gång varit sjöbotten. Genom att upphetta malmen kunde man utvinna järnet. Men värmen i de tämligen primitiva blästerugnarna blev aldrig tillräckligt stark för att järnet skulle övergå i flytande form. Det stannade i stället i botten på ugnen i form av en degaktig klump. Först efter viss bearbetning fick man ett smidbart järn.

Hur vanlig denna primitiva järnhantering var är naturligtvis svårt att säga. Men den levde vidare långt fram i tiden. Under 1200-talet omnämns Kalmar som en viktig exporthamn, och så sent som 1695 kan bergmästaren i södra distriktet berätta följande:

"Bönderna där nedan i Sunnerbo härad smida järn utan Kongl. Bergskollegio tillstånd och fara ända till Skåne och sälja det. Där nedan kallas det Kladdjärn och Brukspatronerna är detta till stort men och de anhålla endräkteligen att det skall konfiskeras och bönderna förbjudas att det vidare tillverka. Detta kladdjärns tillverkande sker som berättas, att bonden, där sandbacke är, gräver sanden undan, att där murar han en liten ugn om två alnars böjd (1,2 m), mindre och ibland som en masugn, där till han har ett par läder bällor, brukar sedan samma process, som vid ordinarie masugnar sker..."

Indirekt kan vi avläsa omfattningen genom de bevarade slagghögarna eller sinnerkutorna. De finns främst i Kalmar län med en dragning mot de båda

grannlänen i väster. För övrigt är fynden mer spridda men det finns också en viss koncentration till södra delen av Sunnerbo härad, vilket ju anknyter till vad bergmästaren berättar.

När denne påstår att kladdjärnet var till men för brukspatronerna, så antyder han att järnhanteringen funnit andra former. Vid sidan av böndernas tämligen enkla blästrar hade det vuxit fram masugnar och en helt ny organisationsform. Själva framställningssättet var visserligen detsamma men allt skedde i betydligt större skala. För bönderna var järnframställningen en bisyssa, medan bruken drevs i en kapitalistisk anda och hade heltidsanställd personal. Genom tekniska förbättringar kunde man i masugnarna också få fram en fullständig smälta eller s k tackjärn.

För några år sedan bildade naturvårdarna en enad front mot en planerad exploatering av Taberg. Här kan man säga att den mer modernisrade småländska järnhanteringen hade sin vaga. Malmen från berget blev delvis den råvara, som 1609 födde Jönköpings Gevärsfaktori och därmed det senare Huskvarna.

En av intressenterna var Karl Karlsson Gyllenhielm, halvbror till Gustav II Adolf och en av rikets höga ämbetsmän. Han anlade omkring 1630 en masugn vid Huseby. Järnbruket i Huseby är alltså ett av de äldsta i Småland men förmodligen också det, som levde kvar längst. Här brann masugnen kontinuerligt fram till år 1930 och ännu under 1940-talets krigsår hämtade man upp myrmalm från botten av sjön Salen. I enstaka fall användes nämligen masugnen också under krigsåren.

Om Kosta stod faddar till en rad av de senare glasbruken så hade Huseby en liknande ställning när det gällde järnbruken. Antonius Schwartz, som hade hjälpt Gyllenhielm under de första åren i Huseby, anlade redan efter kort tid både masugn och hammare vid Torne. Hans efterträdare Knut Mattsson blev senare en annan konkurrent genom en anläggning vid Tegnaby. Det fjärde bruket blev Åryd, som tillkom genom godsägaren Nils Rosenquist under 1640-talet.

Bo Jonsson Grip, Louis de Geer och Niclas Sahlgren brukar man ibland ange som Sveriges mäktigaste män i äldre tid. Vad de Geer var i Mellansverige, var möjligen Arnold de Rees i Sydsmåland. Han övertog 1641 Gyllenhielms olika anläggningar på arrende tillsammans med brodern Jakob. Med Huseby som utgångspunkt grundades ett helt imperium vari så småningom kom att ingå bl a Åryd, Torne och Tegnaby samt Gröviks eller senare Ålshults bruk.

Vid sidan av sättugnshällar och enklare bruksföremål var kanoner en viktig produkt. Vissa år göt man upp till 400 stycken. Många vann avsättning utomlands. Danmark var således en flitig kund och för att underlätta avsättningen anlades den s k Holländarevägen, som från Ålshult över Ryd, Kompersmåla och Asarum sökte sig ned till Bodekull, en föregångare till Karlshamn. Här hade redan Gyllenhielm fått lov att uppföra magasinsbyggnader. Han stod också bakom ett skeppsvarv. Handeln blev möjlig genom att både danske och svenska kungen ställde sig bakom och lättrade på restriktionerna i fråga om gränshandelen.

När Arnold de Rees omkring 1660 måste lämna Huseby var det förmodligen under trycket av sviktande konjunk-

turer. Kanske stördes handeln av kriget 1658-60. Men också konkurrensen hade börjat bli större. Under 1650-talet anlades inte mindre än fem nya järnbruk i Småland: Överum, Ankarsrum, Lessebo, Hörle och Ohs. Ytterligare några anläggningar kom till i slutet av seklet: Götaström och Götafors vid Lagan medan masugnen Ekeryd växte upp vid Bräkneån. Strax intill denna anlades en stångjärnshammare, som fick namnet Bräken.

Men det var framför allt frihetstidens ekonomiska politik, som gynnade tillkomsten av nya järnbruk. Bland dessa var Nissafors, Orrefors, Storebro, Ry, Sävsjöström, Diö, Linnefors, Klavrestström, Örmo, Rydö, Gyllenfors och Braås. De tillhörde alla tiden 1725-1745.

I jämförelse med dagens industriella anläggningar var järnbruken förhållandevis små produktionsenheter. P G Vejde har i ett av sina arbeten återgett ett syneinstrument, som berättar om Sävsjöström år 1744. Det drevs av majoren Karl Henrik Skytte och hade både masugn, stångjärnshammare och knipphammare. Alsterån dämdes upp av en 72 meter lång bank varifrån vattnet leddes till de olika inrättningarna. Förutom masugnen och de båda smedjorna fanns järnbod och malmhus.

I nära anslutning bodde inspektorn i en byggnad, som hade stuga, kök och tre kamrar. Han förfogade också över källare, stall och fähus. Även den övriga personalen hade sina bostäder helt nära bruket. Här låg nämligen också en stuga för kolaren, fyra smedstugor och en eldvaktarstuga. Så många människor kan det alltså knappast ha varit som fick sin direkta utkomst vid bruket. En personalförteckning från samma år talar om mästersmed och två mästersvenner samt en kolgoss. Förmodligen var dessa knutna

tillstångjärnshammaren. Vid den mindre hammaren arbetade en knippsmed, som till sin hjälp hade en lärgosse. Masugnen sysselsatte en masmästare och fem uppsättare. Med kolaren Jöns Andersson var det således 13 personer inspektoren Hindrik Kraak hade att befalla över.

Namnet Kraak ger egentligen en viktig fingervisning. Många av dem, som var anställda vid de tidigaste bruken var förmodligen av utländsk härkomst. Bröderna de Rees och Huseby har redan framskyntat. I domböckerna får en kolare vid Tegnaby epitetet "fransos". Även om vallonerna kanske fick den största betydelsen för järnhanteringen i Uppland, kan man inte bortse från att utländska specialarbetare spelade en viktig roll också när bruken växte upp i Småland. Kraak var väl nu inte av utländsk härkomst men hans namn var taget. Det finns andra exempel på detta bland personalen vid Sävsjöström. En av uppsättarna hette Erik Stålhos och knippsmeden bar namnet Karl Lindgren.

Man kan säkert tolka detta som att personalen vid järnbruken utgjorde en relativt väl sluten och medveten grupp. Genom rekrytering, arbetsuppgifter och anställningsformer var bruksarbetaren något av en främmande fågel i det småländska bondesamhället. En flyttfågel, som ibland stannade en förhållandevis kort tid på bruket innan han sökte upp ett nytt.

Som regel var bruksarbetaren kontrakterad på minst ett år. Om han avvek kunde ägaren med hjälp av länsman tvinga honom tillbaka. En inblick både i anställnings- och organisationsformer ger ett kontrakt från 1758 mellan Jakob Norrman på Stenfors och smeden Olof Ståhlnacke. Denne fick lova att stanna minst

tio år vid bruket. Förutom kontant lön fick han bostad och viss jord. För detta skulle han varje vecka leverera 8 skeppspund (drygt 1 ton) färdigsmitt järn eller mera. Men han måste också själv skaffa och lära upp den nödvändiga arbetskraften — "vill och själv vara angelägen om att skaffa en tjänlig lärling och räckare, den jag skall lära och undervisa på mitt bästa sätt", intygade han.

Även om bruket på sitt sätt var en sluten, avgränsad värld så fanns det ett intimt samspel med omlandet. Många av produkterna avsattes i en nära omgivning. Här bodde också de männskor, som då och då kunde få möjlighet till extra inkomster genom kolning eller körslor. Men förhållandet var långt ifrån friktionsfritt. Domböckerna speglar böndernas kamp mot brukspatronerna, när dessa genom fördämningar försökte trygga behovet av vattenkraft. Ett annat irritationsmoment gällde skogen. Malmen, vattnet och skogen var ju det tre tal, som bar upp den småländska järnhanteringen. Både masugnar och smedjor krävde rikligt med kol.

För att säkra tillgången gjorde många brukspatroner omfattande markförvärv. Här kunde arrendet utgå i form av kol. Ett annat sätt var att kontraktera bönderna för vissa leveranser. Den yttersta anledningen till stridigheterna var dock att böndernas skogshushållning kom i konflikt med den politik, som förestavades av Bergskollegiet. Bönderna hade sedan urminnes tider brutit ny mark eller skaffat nytt bete genom att bränna skogen, s k svedjor. Av omsorg om järnhanteringen blev detta omgärdat av kraftiga restriktioner.

När Olof Ståhlnacke år 1758 fick lova att smida ut drygt ett ton järn per vecka så var det en mycket optimistisk siffra.

Produktionen vid Stenfors översteg förmodligen aldrig 14 ton per år i slutet av århundradet. Vid Sävsjöström var den vid samma tid omkring 130 ton. Siffrorna är tämligen representativa och ger en anvisning om den totala produktionen. Trots att de småländska bruken var förhållandevis många svarade de i början av 1860-talet för endast omkring 5% av hela Sveriges produktion av tackjärn och stångjärn. 10 000 ton tackjärn och gjutgods lämnade då de sammanlagt 25 masugnarna i Småland. Mycket stannade i bygden. Tackjärnet från Örmo — nuvarande Kongo — förlades exempelvis vid hamrarna i Stenfors till hästkor, billar, borr, spik, båtshakar, vagnsaxlar, hjulringar och yxor. En annan produkt var sättugnshällar. Det är kanske dessa som i våra dagar mest påminner om järnbruks tiden i Småland — om man bortser från bebyggelsen.

Sättugnen var ingen spis i egentlig mening. Man eldade alltså inte i den. De gjutna hällarna hade i stället till uppgift att maganisera värmén. Sättugnen var i regel placerad i stugan och fick sin värme genom att man rakade ned kol och glöder i den från själva eldstaden. Ordet "sättugn" har ingen folklig förankring. I bouppeteckningarna talas det i stället om järnkakelugn eller pottugn. Det ger i sin tur en förklaring till sättugnens tillkomst. Den var alltså ett försök att efterbilda kontinentens värmebesparande kakelugnar, men i en annan teknik. Mot den bakgrundens är det naturligt att man finner sättugnen inom sådana områden där det var ont om ved. Även om sättugnarna tillverkades i Småland så fick de aldrig någon större avsättning där.

Vart ugnarna gick ger däremot den delvis bevarade bokföringen från Örmo och Stenfors en anvisning om. I Ronne-

by hade bruket en särskild kommissör, som hette Fredrik Heffner. Han förefaller ha skött brukets affärer i hamnstaden och 1806 tillerkändes han 25 riksdaler "för detta årets packhushyra och besvär med järn och ugnar". Samma år utfördes 31 ugnar till Sölvesborg genom Heffners försorg. Det var just i Blekinge, Skåne och Halland, som sättugnarna fick sin egentliga utbredning i Sverige. Men många hittade också vägen till utlandet. De första ugnarna förefaller ha tillverkats vid Huseby där man 1638 göt 163 stycken.

Sättugnstillverkningen var länge ett monopol för Huseby och Ålshult men 1730 fick också Lillaryd i Göteryds socken rätt att tillverka hällar och 1743 kom turen till Örmo. Till de större tillverkarna hörde senare också Diö bruk.

I våra dagar har hällarna åter kommit till heders. Inte i sin ursprungliga funktion men väl som prydnadsföremål. De har motiv i relief, som ofta hämtat förlagan från kistebrev och bibelillustrationer. Här möter man Bröllopet i Kana, Nattvarden eller Syndafallet. Andra hällar har mer profana motiv eller speglar samtida händelser. Under ryttarmotivet kan man således läsa "Bonaparte" eller "Gustav Adolf". Att motiven satte fantasin i rörelse är lätt att förstå. Ibland fick hällarna tjäna som förlaga när träsnidaren arbetade.

Men de var inte var mans egendom eftersom en ugn kostade ungefär lika mycket som en ko. I bouppeteckningarna kan man se att välbeställda personer ibland köpte flera sättugnar och sedan hyrde ut dem.

Andra hälften av 1800-talet går ibland under benämningen "den stora bruksdöden". Under tiden 1870-1913 minskade antalet järn bruk i Sverige från 381 till

140. Men medan vissa bruk i Mellansverige genomgick en våldsam strukturförvandling och anammade tekniska nyheter, tynade de småländska nästan helt bort. I kampen om råvaran hade smålänningsarna till sist kommit till korta. Bortåt två tredjedelar av den malm de använde i mitten av 1800-talet kom från sjöar och myrar, resten i huvudsak från Taberg. Även om man tidvis också bröt malm i Fröderyd och Stenbrohult så var råvaran och metoderna otillräckliga för

att man skulle kunna möta en ny tid.

I många fall levde dock bruken vidare, men i ny gestalt. De stora skogsinnehaven blev åtråvärdar när pappersindustrin började växa fram. Den utvecklingen finner vi exempelvis i Delary, Böksholm, Örmo, Lessebo och Sävsjöström. I andra fall övergick man till mekanisk tillverkningsindustri. Sådana exempel är Ankarsrum och Överum eller Gunnebo och Storebro.

Detta är en del av en längre artikel om den svenska pappersindustrins historia. Den beskriver hur den äldre handindustrin förlorade mark i samband med den industriella revolutionen och hur nya teknologier och företagande ledde till en snabb utveckling under 1800-talet. Artikeln nämner bland annat företag som Delary, Böksholm, Örmo, Lessebo och Sävsjöström, samt företag som Ankarsrum och Överum. Den beskriver hur tekniken för att producera papper först utvecklades i Frankrike och sedan importerades till Sverige, och hur det ledde till att svenska företag började tillverka papper lokalt. Detta resulterade i att den svenska pappersindustrin växte snabbt under 1800-talet och kom att dominera marknaden för papper i Sverige.

Förutvarande ordförande

Edvard Uddenberg	1873-1874
Alfred Wennerlund	1875-1880
Masse Johnson	1881-1889
Sven Johan Nilsson	1890-1901
Manne Bergengren	1902-1908
C.A.E. Gobom	1909-1910
F.I. Almén	1911-1920
Thorsten Brunius	1921-1928
Torsten Hasselrot	1929-1930
B.J. Colliander	1931-1934
Folke Sjögren	1935-1939
Hilding Törnebom	1940-1943
K.G. Lindberg	1944-1947
Olof Jonasson	1948-1951
Elias Lindgren	1952-1958
Gomer Brunius	1959-1963
Uno Hernroth	1964-1968
Johannes Hedberg	1969-1974
Torsten Johansson	1975-1980

Nuvarande ordförande

Göran Holmberg 1981

Gillets hedersmedlemmar

Gustav Abrahamsson

Gomer Brunius

Uno Hernroth

Gillets förtjänsttecken har tilldelats:

Nr 1 Uno Hernroth	Nr 6 Södra Unnaryd-Jälluntofta
Nr 2 Carl-Einar Abrahamsson	Fornminnes- och Hembygdsförening
Nr 3 Knut-Olof Strandberg	Nr 7 Sven Larsson
Nr 4 Hans Carlsson	Nr 8 Gunnar Berglund
Nr 5 Sven Wrangle	Nr 9 Lars Källström
	Nr 10 Gustav Abrahamsson

A

- Abrahamsson
1965 **Gustav**, intend, Ostg. 12, 412 75 Gbg. T. 83 29 26
(0302/122 32). 090325 i Näshult, Jönköpings län. Adj ledam
1969, stugv 1970-82, v ordf 1982-1988, v ord i i Sparkassan
1970-73, ordf i Sparkassan 1974-
- Abrahamsson
1990 **Åke**, civ. ek., Gamla Särövägen 87. 436 40 Askim. T. 38 46 33.
290719. Gbg (av smål. härk.).
- Adolfsson
1976 **Gunnar**, krim.insp, Beckmans väg 8, 443 00 Lerum.
T. 0302/139 08 (94 13 54). 360720 i Vissefjärda, Kalmar län.
- Adolfsson
1981 **Göran**, civ. ing, Tegelugnsvägen 7, 640 61 Stallarholmen.
T. 0152/409 91. 24 06 25 i Linköping (av smål. härk.)
- Almström
1984 **Sven**, dir, Södra vägen 17, 411 35 Gbg. T. 20 68 89. 380404 i
Karlskrona (av smål. härk.)
- Andersson
1984 **Allan**, kamrer, Gnejsvägen 3 A, 435 41 Mölnlycke. T. 88 28 25
(53 02 80). 371102 i Berga, Kronobergs län.
- Andersson
1956 **Bengt**, lekt, S. Snäckskalsv. 9, 417 29 Gbg. T. 23 00 64. 220305
i Hässleby, Jönköpings län.
- Andersson
1986 **Bengt**, polisass, Ärlegatan 7 C, 414 57 Gbg. T. 42 60 74
(61 80 00). 520703 i Gnosjö, Jönköpings län.
- Andersson
1974 **Börje**, krim.insp, Gärdesv. 6, 443 00 Lerum. T. 0302/114 04.
260409 i Rydaholm, Jönköpings län. Revisorsuppl. 1986-1988,
revisor 1989-1990, adj. ledamot 1991-.
- Andersson
1981 **Jan Oskar**, civ.ing, Torsg. 32, 431 38 Mölndal. T. 20 46 35
(59 58 25). 430314 i Jönköping.
- Andersson
1969 **Rune**, ing. Wättneg. 42, 431 39 Mölndal. T. 27 89 15.
240605 i Tånnö, Jönköpings län. Adj ledam 1975-76, gillesv
1977-83, adj ledam 1985-85, sexmäst i Sparkassan 1980-1984,
skattmästare 1986-.

Andersson 1983	Rune, ing, Gnejsvägen 22, 437 00 Lindome. T. 76 22 75 (22 80 00 - 2159). 280503 i Femsjö Jönköpings län.
Andersson 1967	Stig, flygpl.dir, Kommendörsg. 8 B, 4 tr, 414 59 Gbg. T. 12 33 79 200726 i Nässjö. Adj ledam 1974-79. V ordf 1980-81.
Andersson 1987	Thommy, bankdir, Hjortronväg. 10, 432 00 Varberg. T. 0340/193 56 (80 05 30). 470302 i Almundsryds sock. Kronobergs län.
Andréasson 1978	Sture, ing, Box 5319, 402 27 Gbg. T. 14 33 01. 250511 i Odensjö, Kronobergs län.
<u>Asp</u> 1985	Bertil, bussförare, Poppelmannsgatan 19, 416 52 Gbg. T. 21 22 44. 220716 i Skatelöv, Kronobergs län.
Augustsson 1972	Gustav, byggmästare, Schmidtsg. 5, 415 06 Gbg. T. 26 71 50. 290414 i Almundsryd, Kronobergs län.

B

Beck 1972	Nils-Olov (Olle), förs.ing, Grenvägen 1 433 47 Partille. T. 44 76 67. 250903 i Växjö.
Bengtsson 1988	Gösta, verkmästare, Redbergsvägen 34, 416 65 Gbg. T. 25 92 96. 241103 i Hässleby Jönköpings län.
Berggren 1975	Stig, kons, Långängen 41 B, 417 18 Gbg. T. 23 69 35 (618 000). 280916 i Virestad, Kronobergs län.
Bergqvist 1962	Kenneth, försäkr.tjm, Carlströms Väg 9, 423 00 Torslanda. T. 56 10 82 (17 74 40). 320820 i Huskvarna.
Beronius 1981	Rolf, krim.insp, Kaprifolvägen 96, 434 34 Kungsbacka. T. 0300/729 77. 401105 i Hjo (av smål. härk.)
Bladh 1961	Per, krim.komm, Blåbärv. 18, 421 55 V. Frölunda. T. 47 53 22. 191116 i Jät, Kronobergs län. Rev i Sparkassan 1969-, adj ledam 1970-72, stuguvärd 1973-.

<u>Bohlin</u> 1985	Bengt , dir, Norra Krokslättsg. 2, 412 64 Gbg. T. 83 11 83 (15 33 30). 380609 i Sofia församling, Jönköping.
<u>Boman</u> 1989	Sverre , sjöingenjör, Radhusvägen 8 H, 430 50 Källered. T. 95 17 94. 150130 i Lilla Edet, Gbgs o Bohus län.
<u>Boman</u> 1956	Stig , disp, Skånegatan 27, 412 51 Gbg. T. 20 66 14 (27 22 60). 160311 i Jönköping. Suppl i Sparkassan 1959-69.
<u>Borg</u> 1975	Ove , försäkr.tjm, Marklandsg. 45, 414 77 Gbg. T. 41 33 86 (81 60 00). 311130 i Eksjö.
<u>Borgwing</u> 1981	Weiron , polisinsp, S:a Fiskebäcksv. 166, 421 58 V Frölunda. T. 29 81 41 (61 80 00). 260625 i Forserum, Jönköpings län.
<u>Boström</u> 1990	Ivan , pensionär, Pl. 3755, 439 00 Onsala. T. 0300/62 847. 200213 i Jönköping.
<u>Brauer</u> 1947	Nils , civ.ing, Frälsegårdsg. 21, 431 42 Mölndal. T. 27 23 07 eller 0303/740 63. 130724 i Ekeberga, Kronobergs län. Bitr gillesv 1966-69, gillesv 1970-74, rev suppl 1975-, v ordf 1976-79, adj ledam 1980-81, v ordf i Sparkassan 1968-70.
<u>Bred erfält</u> 1973	Nils , byggn.snick, Kobbarnas Väg 17, 416 64 Gbg. T. 19 44 63. 150309 i Landvetter, Gbgs o Bohus län (med smål. ankn.). V ordf i Sparkassan 1974-.
<u>Brunius</u> 1927	Gomer T , gen.kons, ryttm Övrabo boställe, 575 00 Eksjö. T. 0381/163 60. 090116 i Göteborg (av smål. härk.) Adj ledam 1947, kassaförv 1948-51, v ordf 1952-58, ordf 1959-63.
<u>Brywe</u> 1965	Anders , tandl, Irisv. 22, 434 00 Kungsbacka. T. 0300/124 67 (135 43). 350815 i Torsås, Kalmar län.
<u>Bäckman</u> 1982	Arne , restaurantchef, Dollarg. 8, 414 81 Gbg. T. 41 41 82 (82 90 51). 230525 i Västra Ryd, Östergötlands län (av smål. härk.)
<u>Anderson</u> 1981	
C	
<u>Canemark</u> 1964	Hilding , ing, Bergavägen 5 B, 441 43 Alingsås. T. 0322/117 79. 151120 i Hijorted, Kalmar län.

<u>Carlsson</u> 1974	Erik, spårv.man, Hökegårdsg. 4 B, 431 38 Mölndal. T. 18 59 15. 260518 i Rogberga, Jönköpings län. Gillevärd 1984-1988.
<u>Carlsson</u> 1974	Gösta, parkarb, Högadalsg. 8, 431 39 Mölndal. T. 41 84 38. 281021 i Madesjö, Kalmar län.
<u>Carlsson</u> 1981	Gösta, krim.insp, Finngösav. 11, 433 34 Partille. T. 44 49 14 (618 000). 370407 i Algutsrum, Kalmar län.
<u>Carlsson</u> 1971	Ingvar, polisinsp, Stabbeg. 35, 416 80 Gbg. T. 21 50 76. 221029 i Mörlunda, Kalmar län.
<u>Carlsson</u> 1990	Roddy, studerande, Fjällgatan 4, 413 17 Gbg. T. 24 68 92. 640114 i Mölndal (av smål. härk.).
<u>Carlsson</u> 1986	Rune, krim.insp, Fågelstensvägen 154, 437 00 Lindome. T. 76 36 97 (618 000). 380920 i Reftele, Jönköpings län.
<u>Carlsson</u> 1982	Silve, revisor, Alice Bonthronsg. 2 E, 417 16 Gbg. T. 22 26 33. 121226 i Gislaved, Jönköpings län.
<u>Carlzén</u> 1983	Björn, direktör, Temperaturg. 40, 417 41 Gbg. T. 54 12 26 (61 25 70). 421017 i Oskarshamn, Kalmar län.
Carris 1981	Lars, polism, Lodjursvägen 9, 440 74 Hjälteby. 0304/613 14 (618 000). 460627 i Värnamo, Jönköpings län.
Claeson 1982	Lars Åke, ing, Gökev. 13, 422 43 Hisings Backa. T. 52 12 50 (62 61 94). 251204 i Borås (med smål. ankn.)
Claesson 1981	Rolf, förest, Höjdg. 167, 431 36 Mölndal. T. 87 29 91 (61 10 68) 430329 i Jönköping.
Cornedahl 1981	Hans, ing, Södra vägen 17, 411 35 Gbg. T. (59 18 69). 340110 i Kalmar.
Cronholm 1985	Carl Gunnar, dir, Linnégatan 33, 413 04 Gbg. T. 12 13 99 (13 59 90). 530204 i Jönköping.

D

Dackeskog 1973	Stephan, förs.chef, Korsåsg. 89, 421 47 V Frölunda. T. 47 31 00 (58 02 00). 420929 i Göteborg (av smål. härk.)
-------------------	---

<u>Dahlén</u> 1981	Per, akut.förman, Andra Åkerv. 4, 433 68 Partille. T. 26 28 62 (14 45 31). 231102 i V Frölunda (av smål. härk.)
<u>Dahlgren</u> 1977	Gunnar, kansl, Linnég. 61, 413 08 Gbg. T. 14 36 90 (67 73 46). 280227 i Göteborg (av smål. härk.)
<u>Danielsson</u> 1985	Sten, ing, Richtersgatan 18, 412 60 Gbg. T. 20 79 70. 211214 i Oskarshamn.
<u>Davidsson</u> 1984	Per E, dir, Hovåsväg. 19. 430 80 Hovås. T. 28 73 19 (50 85 88). 460522 Högsby, Kalmar län.

D

<u>Davidsson</u> 1974	Stig, civ. ing., Dammgrensv. 10, 433 70 Partille. T. 26 49 89. 450515 i Linneryd, Kronobergs län.
E	
<u>Edström</u> 1975	Ingemar, lag.chef, Svängrumsg. 4, 421 35 V Frölunda. T. 47 06 59 (0303/930 30). 300112 i Göteborg (av smål. härk.). Gillesvärd 1982-.
<u>Egermalm</u> 1981	Eric, poliskomm, Blacktjärnsg. 10 B, 416 78 Gbg. T. 25 17 00. 161113 i Oskarström, Hallands län (av smål. härk.)
<u>Ek</u> 1984	Åke, repr, Skårsgatan 24, 412 69 Gbg. T. 40 32 64 (57 09 00). 240911 i Dalstorp (av smål. härk.)
<u>Ekblad</u> 1976	Gert, civ.ing, Doteviksv. 6, 430 80 Hovås. T. 28 60 87 (80 30 40). 330528 i Värnamo, Jönköpings län.
<u>Eklundh</u> 1973	Nils, trädgårdsmäst, Benarebyv. 21, 435 37 Mölnlycke. T. 88 10 17. 140531 i Dörby, Kalmar län.
<u>Ekman</u> 1974	Gösta, mont, Kakelösag. 69, 431 44 Mölndal. T. 87 52 70. 380120 i Södra Unnaryd, Jönköpings län.
<u>Ekman</u> 1966	Karl-Erik, tandl, Krokslätts Storg. 7 B, 431 38 Mölndal. T. 18 27 73 (11 06 04). 270109 i Färgaryd, Jönköpings län.
<u>Elgh</u> 1979	Tage, poliskomm, Skällaredsväg 80, 439 00 Onsala. T. 0300/263 39. 210511 i Göteborg (av smål. härk.)
<u>Elmcrona</u> 1986	Curt, säkerhetsinsp, Källvägen 48, 433 60 Partille. T. 26 66 22 (59 30 81). 461115 i Färgaryd, Jönköpings län.

<u>Elmén</u> 1952	Göte, järvn.tjm, Lillatorpsg. 3 A, 416 55 Gbg. T. 25 87 11. 170222 i Vislanda, Kronobergs län.
<u>Elm</u> 1985	Staffan, krim.insp, Skånegatan 27, 412 51 Gbg. T. 20 85 96 (618 000). 410113 i Växjö, Kronobergs län.
<u>Emanuelsson</u> 1966	Aldor, handl, Stubbeledsg. 18, 414 76 Gbg. T. 24 90 37 (40 66 77). 091122 i Karlstorp, Jönköpings län.
<u>Engblom</u> 1982	Eric, polisint, Landåv. 4, 440 06 Gråbo. T. 0302/407 51. 140411 i Gränna, Jönköpings län.
<u>Engström</u> 1975	Bertil, ing, Nordåsgatan 2 B, 416 71 Gbg. T. 21 72 82. 200117 i Algutsboda, Kronobergs län.
<u>Engström</u> 1968	Göran, dir, Sågspänsg. 28, 416 80 Gbg. T. 21 56 10 (41 21 62). 340126 i Nässjö.
<u>Engström</u> 1987	Gösta, ritare, Ö:a Annebergsvägen 5, 433 37 Partille. T. 44 42 13 (26 91 96). 240524 i Jönköping.
<u>Engström</u> 1972	Rune, avd.chef, Björnv. 16, 435 43 Mölnlycke. T. 88 37 81 (52 09 20). 400620 i Göteborg (av smål. härk.)
<u>Enocsson</u> 1990	Sigvard, dir, Lövkullevägen 27, 433 60 Partille. T. 26 00 90 (Volvo 1954-1988). 281229 i Vislanda, Kronobergs län.
<u>Ericsson</u> 1956	Arne, ing, Pl 2666, Vessingsö, 439 00 Onsala. T. 0300/628 34 (15 19 00). 221003 i Jönköping.
<u>Erixon</u> 1985	Björn, polisinsp, Pl 6419 Vulseröd, 444 00 Stenungsund. T. 0303/526 97 (92 55 65). 390201 i Stockholm (med smål. ankn.)
<u>Erlandsson</u> 1977	Charles, polisinsp, Beckmans väg 20, 443 00 Lerum. T. 0302/114 80 (618 000). 370915 i Slätthög, Kronobergs län.
F	
<u>Falk</u> 1961	Lennart, överstelöjtn, Majorsg. 9, 3 tr, 413 08 Gbg. T. 42 43 37 (29 20 80). 091127 i Norrköping (av smål. härk.)
<u>Falkenberg</u> 1986	Torkel, bygg.n.ing, Valvägen 4, 432 01 Träslövsläge. T. 0340/411 33 (81 02 20). 330919 i Stockholm (av smål. härk.)

Finander 1975	Göte , fil mag, adj, Mejerig. 6, 412 76 Gbg. T. 40 75 65 (21 03 57). 310919 i Ljungby, Kronobergs län.
Fondin 1990	Åke , sektionschef, Kullsviksvägen 36, 430 41 Kullavik. T. 93 09 06. 220909 i Göteborg (av smål. härk.)
Forssander 1983	Per Olof , revisor, Växelmyntsg. 44, 414 83 Gbg. T. 41 89 51. 240212 i Jönköping.
Forsström 1955	Bernt , verkm, Sunnanvindsg. 2 D, 417 16 Gbg. T. 22 67 55 (22 81 00). 101127 i N Ljunga, Jönköpings län.
Friman 1960	Gunnar , fart.insp, Fridhemsg. 18 A, 442 33 Kungälv. T. 0303/125 73. 230130 i Tofteryd, Jönköpings län.
Frykberg 1986	Sten , köpman, Rådjurstigen 16 A, 433 50 Partille. T. 26 60 94 (26 16 06). 320602 i Göteborg (av smål. härk.)
Frithiofsson 1989	Karlaksel , ing, Prytzgatan 4 C, 431 31 Mölndal. T. 87 12 65. 210802 Willstadsförs Jönköpings län.
Fräding 1981	Gösta , journ, Smörsłottsg. 80, 416 78 Gbg. T. 25 80 71 (58 04 60). 210810 i Virserum, Kalmar län.

G

Granérus 1962	Ragnar , tandl, Lilla Bergsgatan 1, 411 28 Gbg. T. 13 42 32. 091218 i Malmö (av smål. härk.)
Gunnarsson 1985	Björn , ing, Krikonvägen 4, 435 43 Mölnlycke. T. 88 15 33 (66 79 20). 370617 i Västervik.
Gunnarsson 1985	Ove , polisint, Hjalmar Selandersgatan 4 D, 416 74 Gbg. T. 25 54 39 (618 000). 360627 i Nässjö.
Gustafsson 1987	Assar , Brandchef, Bangatan 39, 6 v, 414 64 Göteborg. 211222 i Ljungarum, Jönköpings län.
Gustafsson 1990	Bernhard , dir, Grågåsgatan 17, 412 62 Gbg. T. 20 21 58. 241220 i Hemmesjö, Kronobergs län.
Gustafsson 1978	Kjell , ing, Furuslätten 44, 427 00 Billdal. T. 91 20 00 (60 70 75). 450813 i Värnamo, Jönköpings län. Adj 1982-87.

Gustavsson 1962	Lennart , apotek, Prästgårdsängen 15, 412 71 Gbg. T. 40 59 21. 200309 i Stockholm (av smål. härk.)
Gustavsson 1975	Lennart , insp, Södra vägen 95, 412 63 Gbg. T. 83 18 10 (58 02 00). 230429 i Målilla, Kalmar län.
Gustafsson 1939	Sten , dir, Gyllenkrosg. 13, 412 82 Gbg. T. 16 11 79. 061219 i Angelstad, Kronobergs län.
Gustafsson 1976	Östen , polisass, Persikov. 31, 435 43 Mölnlycke. T. 88 45 15. (618 000). 430713 i Lessebo, Kronobergs län.
Gustring 1990	Carl-Over , distriktschef, Skolängen 9, 433 60 Partille. T. 26 81 55 (81 90 00). 370520 i Löttorp, Kalmar län.
Gyllenhammar 1973	Pehr G , tekn. doktor, Råö Gård 770, 439 00 Onsala. (59 00 00). 350428 i Göteborg (av smål. härk.)
Götmalm 1988	Gösta , kapten, Barytongatan 6 ^{III} , 421 38 V. Frölunda. T. 47 42 03. 220309 Stora Malm Södermanland (med smål. ankn.)
H	
Haglind 1970	Per , leg läk, Södra vägen 38, 412 54 Gbg. T. 18 31 77. 450218 i Göteborg (av smål. härk.)
Hagman 1971	Hans , Övre Husarg. 19. 413 14 Gbg. T. 11 08 49. (14 44 40). 310421 i Herrljunga (av smål. härk.) Adj ledam 1973-74, gillesv 1975-78, sexmäst i Sparkass 1973-79, v sekr 1979-87.
Hagman 1960	Helge , rev, Distansg. 7, 421 37 V Frölunda. T. 47 01 51 (11 96 23). 291017 i Göteborg (av smål. härk.). Rev suppl 1967, rev 1968-83, suppl i Sparkass 1960-68, rev i Sparkass 1968-.
Hagström 1977	Herbert , dir, Örnehufvudsg. 9 ^V , 412 59 Gbg. T. 18 32 56. 060814 i Furuby, Kronobergs län.
Harrysson 1975	Stig , krim.insp, Pl. 11067, 442 46 Kode. T. 0303/525 12 (618 800). 260301 i Fryele, Jönköpings län.
Hedberg 1964	Johannes , fil dr, docent, Box 35012, 400 24 Gbg. T. 40 69 82 (81 04 00). 121207 i Bellö, Jönköpings län. V ordf 1966-68, ordf 1969-74.

<u>Hedberg</u> 1966	John , bankdir, Varpmossev. 7, 436 00 Askim. T. 28 49 14 (45 93 50). 170315 i Tranås.
<u>Hedefors</u> 1976	Bertil , krim.insp, Spannlandsg. 8, 414 79 Gbg. T. 41 75 81 (618 000). 270213 i Vallerstad, Östergötland (av smål. härk.) Gillesv 1977-.
<u>Hernroth</u> 1941	Uno , polisöverint, Smörg. 27, 412 76 Gbg. T. 40 40 41. 050309 i Mörlunda, Kalmar län. V ordf 1961-63, ordf 1964-68.
<u>Herthelius</u> 1973	Lars , journ, Richtertsg. 18, 412 60 Gbg. T. 18 35 25 (17 40 40). 130403 i Ryssby, Kronobergs län.
<u>Holmberg</u> 1973	Göran , krim.kom, Lyckhemsv. 2, 435 37 Mölnlycke. T. 88 27 12 (618 000). 361011 i Mistelås, Kronobergs län. Gillesv 1979-80, ordf 1981-.
<u>Holmberg</u> 1985	Per-Ola , krim.insp, Axgatan 109, 431 40 Mölndal. T. 87 78 51 (618 000). 420408 i Algutsboda, Kronobergs län. Adj. ledamot 1990-.
<u>Holmberg</u> 1976	Sture , kont, Iskällareliden 3 A, 416 55 Gbg. T. 40 10 08 (85 60 00). 440706 i Gbg, Gbg o Bohus län. (av smål. härk.)
<u>Hult</u> 1973	Gösta , ing, Bankog. 39, 414 80 Gbg. T. 41 77 20. 201121 i Växjö.
<u>Håkansson</u> 1980	Håkan , distr.chef, Vadmansg. 14 A, 412 53 Gbg. T. 20 57 18. 320102 i Oskarshamn, Kalmar län.
<u>Hägelmark</u> 1981	Rune , krim.insp, Källgårdsg. 32, 434 36 Kungsbacka. T. 0300/132 64 (618 000). 290624 i Kalmar.
<u>Häggbrink</u> 1971	Willy , poliskomm, Båtsmånsdalsg. 48, 424 32 Angered. T. 46 17 46 (618 000). 260923 i Högsby, Kalmar län.
<u>Högberg</u> 1990	Frank , polisassistent, Röds Bygata 9, 423 34 Torslunda. T. 56 26 69 (61 86 76). 470427 i Hamneda, Kronobergs län.
<u>Högqvist</u> 1987	Peter , köpman, Gibraltargat. 58, 412 58 Göteborg T. 16 13 24 (0300/192 61). 540414 i Kalmar.
<u>Höljer</u> 1956	Eric , dir, Trebackeg. 15, 416 74 Gbg. T. 25 66 66. 100818 i Göteborg (av smål. härk.) Rev suppl 1958-60, rev 1961-72.

I

Ingefors
1966 Eskil, kont.chef, Prästgårdsängen 13, 412 71 Gbg. T. 40 71 33.
 270402 i Rydaholm Jönköpings län. Adj. ledamot 1988,
 v ordf 1989-1990.

Ingevall
1990 Hans, advokat, Kulörgatan 26, 421 65 V. Frölunda. T. 28 82 65
(17 26 60). 410226 i Högsby församling, Kalmar län.

Isaksson
1984 Percy, förs, Sveagatan 25, 413 14 Gbg. T. 11 95 03.
 210726 i Husqvarna. Gillesvärd 1989-.

J

Johansson
1976 Anton, krim.insp, Box 111, 430 50 Kållered. T. 95 13 00
(618 000). 271015 i Väckelsång, Kronobergs län.

Johansson
1988 Folke, tulltj.man, Olshammarsgatan 2, 422 47 Hisings Backa.
T. 52 25 88. 150714 i Lenhovda, Kronobergs län.

Johansson
1991 Ronny, disponent, Tors väg 24, 448 00 Floda. T. 0302/357 45
(29 23 40). 451126 i Torsås, Kalmar län.

Johansson
1973 Thage, disp, Hakarpsv. 27, 561 38 Huskvarna. T. 036/14 33 97.
300202 i Jönköping.

Johansson
1966 Torsten, länsarb.markn.dir, Bågskytteg. 2 H, 431 43 Mölndal.
T. 27 76 45 (80 16 20). 290322 i Vislanda, Kronobergs län. Sekr
1968-74, ordf 1975-80, adj 1981-82, rev 1983-.

Johnheim
1973 Ragnar, reseinsp. Blåsutg. 12, 414 56 Gbg. T. 42 32 95
180915 i Vislanda, Kronobergs län.

Johnsson
1966 Birger, polisinsp, Frejag. 52, 431 44 Mölndal. T. 27 30 95
191001 i Algutsboda, Kronobergs län. Skattmäst 1972-78, adj
ledam 1979, stugvärd 1984-, suppl i Sparkassan 1973-76,
kassakontrollant 1977-.

Jubrand
1980 Curt, disp, Håkansdal 16, 417 44 Gbg. T. 55 58 27 (80 15 40).
370120 i Växjö, Kronobergs län.

Jönsson
1974 Nils-Olov, dir, Snapphanestigen, 430 80 Hovås. T. 28 70 26.
(13 55 90). 340217 i Visingsö, Jönköpings län.

K

- Kamstedt**
1987 **Lars Gösta**, försörjningschef, Havssulegången 39, 421 69
V. Frölunda. T. 69 02 19 (61 55 68). 331231 i Jönköping.
- Karlsson**
1988 **Karl-Olof**, inspektör, Tinghall, 511 96 Skene. T. (61 85 85).
450806 i Ljungarum, Jönköpings län.
- Karlsson**
1970 **Orvar**, dir, Engelbrektsgatan 61, 412 52 Gbg. T. 18 22 28
(51 31 40). 320602 i Älmhult, Kronobergs län.
- Karlsson**
1984 **Per-Anders**, trädgårdstekn, Hammarkroken 17, 424 36
Angered. T. 30 30 83. 241020 i Östra Ed, Kalmar län.
- Karlsson**
1972 **Ragnar**, krim.insp, Ankarljusv. 5, 423 40 Torslanda.
T. 92 11 96 (61 85 55). 261001 i Härlunda, Kronobergs län.
Rev. suppl 1976-79, rev 1980-88, suppl i Sparkassan 1977-86,
sekr i Sparkassan 1987-.
- Karlsson**
1987 **Rune**, tullmäst, Utsiktsvägen 13, 436 00 Askim. T. 28 41 55
(63 70 00). 250525 i Hallingbergs socken, Kalmar län.
- Karlsson**
1977 **Seved**, poliskomm, Träkilsg. 65, 416 78 Gbg. T. 25 64 70.
180912 i Lenhovda, Kronobergs län.
- Klang**
1983 **Björn**, länspolischef, Norra Gatan 10, 462 30 Vänersborg.
T. 0521/104 13. 350930 i Färgaryd, Jönköpings län.
- Klingnäs**
1987 **Dayton**, krim.insp, Kärralundsg. 54, 416 56 Gbg. T. 25 63 31.
170116 i Vimmerby socken i Kalmar län.
- Klingstedt**
1989 **Per**, stud, Vadmansgatan 15, 412 53 Gbg. T. 81 16 31.
510325 i Trekanten, Kalmar län.
- Knutson**
1982 **Arne**, regionschef, Nygatan 16, 575 00 Eksjö. T. 0381-169 35.
231007 i Hultsfred, Kalmar län.
- Krantz**
1982 **Allan**, flygplatsman, Lyckhemsv. 6, 435 37 Mölnlycke.
T. 88 26 45 (94 20 86). 281215 i Medelplana, Skaraborgs län
(med smäl. ankn.)
- Kronander**
1961 **Bo**, Lammevallsg. 38, 431 44 Mölndal. T. 27 77 35
380831 i Värnamo. Rev. suppl 1989-90, revisor 1991-.

Källoff

1958

Nils, Härads Hövd, Hyllebacksvägen 17, 260 83 Vejbystrand.
T. 0431/52 944. 120729 i Stockholm (av smål. härk.)
Gillesv 1959-60, v sekr 1963-64.

L

Landén

1987

Uno, Färgaregat. 6 C, 411 02 Gbg. T. 15 57 38.
151009 i Jönköping.

Larsson

1982

Lars Evert, polisinsp, Lagermansbacken 9, 443 00 Lerum.
T. 0302/153 33 (618 000). 380605 i Västra Torsås, Kronobergs
län.

Larsson

1984

Ronny, polisass, Näverlursg. 16, 421 44 V Frölunda.
T. 45 86 81 (618 000). 360408 i Torsås, Kalmar län.

Leijon

1979

Ingvar, krim.insp, Silverg. 6 A, 421 71 V Frölunda. T. 29 36 64
(618 000). 240410 i Ekeberga, Kosta, Kronobergs län.

Leksell

1964

Carl-Christian, fabr, Pilegården 1 F, 436 00 Askim. T. 28 47 60
(81 05 90). 420218 i Göteborg (av smål. härk.)

Lennartsson

1973

Nils, mål.mäst, Västerg. 3 C, 411 23 Gbg. T. 11 36 88.
100821 i Tingsryd, Kronobergs län.

Lewin

1982

Staffan, civ.ek, Gulsparvsg. 69 A, 412 67 Gbg. T. 40 72 25.
(12 42 10). 530704 i Kalmar.

Liberius

1984

Karl (Joe), f.d. polisinsp, Stuartsg. 6, 412 60 Gbg. T. 20 71 52.
111221 i Augerums Förs, Blekinge (smål. ankn.)

Lidehorn

1978

Fridolf, mål. mäst, Parkv. 13, 433 61 Partille. T. 26 19 17
140407 i Vislanda, Kronobergs län.

Lindberg

1990

Evert, inspektör, Smedbergsvägen 32, 437 32 Lindome.
T. 99 02 02 (61 82 70). 350226 i Ryssby, Kronobergs län.

Lindberg

1987

Olof, inspektör, Alvägen 6, 430 65 Rävlanda T. 0301/444 98
(618 000). 350326 i Mariestad (med smål. ankn.)

Lindblad

1969

Sigurd, krim.insp, Karl Johansg. 72, 414 55 Gbg. T. 14 18 81.
170104 i Aringsås, Kronobergs län. Gillesv 1971-74.

<u>Linde</u> 1973	Sven , sjökapt, Rangströmsliden 7, 413 18 Gbg. T. 24 57 79. 140930 i Hässleby, Jönköpings län, v. sekr 1988-.
<u>Lindeson</u> 1986	Peder , ing, Flöjtvägen 11, 434 00 Kungsbacka. T. 0300/114 00 (59 48 13). 391122 i Oskarshamn, Kalmar län.
<u>Lindholm</u> 1974	Roland , förs.tjm, Södra Vägen 63, 412 54 Gbg. T. 18 08 35 (81 35 00). 371019 i Nottebäck, Kronobergs län.
<u>Lindqvist</u> 1977	Hugo , förste hälsovårdssekr, Kallebäcksv. 11 A, 412 75 Gbg. T. 40 60 86. 220203 i Älghult, Kronobergs län.
<u>Lindskog</u> 1961	Henry , repr, Oxledsvägen 81, 433 67 Partille. T. 26 46 88 (40 90 00). 111107 i Kalmar.
<u>Lindström</u> 1990	Reine , byråchef, Chalmersgatan 19, 411 35 Gbg. T. 20 95 57. 310419 i Väckelsång, Kronobergs län.
<u>Ljungdahl</u> 1946	Gösta , Kastellgatan 16, 413 07 Gbg. T. 11 22 42. 180423 i Järsnäs, Jönköpings län.
<u>Ljungstedt</u> 1962	Gunnar , lekt, Trappgången 11, 412 65 Gbg. T. 16 02 06. 110503 i Växjö.
<u>Lundahl</u> 1981	Hans , civ.ing, Furuslättan 49, 427 00 Billdal. T. 91 10 20 (0303/980 00). 470331 i Färgaryd, Jönköpings län.
<u>Lundgren</u> 1983	Stig , krim. insp, Burskapsg. 1, 415 06 Gbg. T. 46 78 82 (618 000). 300619 i Kalmar.
<u>Lust</u> 1989	Claes G , bankkamrer, Smedjevägen 1, 430 61 Rävlanda. T. 0301/444 92. 450822 i Eksjö Jönköpings län.
<u>Lüning</u> 1979	Anders , leg. sjuksk, Fårövägen 7, 451 44 Uddevalla. T.0522/194 16. 530131 i Kalmar.
<u>Lövgren</u> 1978	Birger , utb.led, Hökegårdsg. 2 A, 431 38 Mölndal. T. 16 33 02. 220911 i Huskvarna, Jönköpings län.

M

<u>Magnusson</u> 1991	Bo, disponent, Gamla Riksvägen 49, 430 50 Kållered. T. 95 45 36 (86 93 00). 460609 i Jönköping.
<u>Magnusson</u> 1985	Christer , polisass, Skällaredsv. 82, 439 00 Onsala. T. (618 000). 500210 i Vetlanda, Jönköpings län.
<u>Magnusson</u> 1990	John , konsult, Postförarvägen 5, 443 50 Lerum. T. 0302/146 94 (13 45 43). 201130 i Jönköping.
<u>Magnusson</u> 1987	Karl-Axel , fast.insp, Berglärkan 95, 421 69 V:a Frölunda. T. 29 67 61. 230202 i Göteborg (med smål. ankn.)
<u>Magnusson</u> 1966	Rune , avd.förest, Pl 1031, 430 85 Brännö. T. 97 25 06. 260922 i Almundsryd, Kronobergs län.
<u>Malm</u> 1987	Gunnar , krögare, Granberga 6940, 430 41 Kullavik. T. 93 01 75 (13 90 51). 521112 i Huskvarna, Jönköpings län.
<u>Malm</u> 1979	Per-Inge , bussför, Håbackav. 4, 439 00 Onsala. T. 0300/269 96 (0300/171 93). 360430 i Glanshammar, Kalmar län.
<u>Malmqvist</u> 1962	David , tillsk, Skårsg. 53, 412 69 Gbg. T. 40 16 99. 060711 i Forsheda, Jönköpings län.
<u>Malmsten</u> 1973	Erik , grossh, Humlegårdsg. 12, 412 74 Gbg. T. 40 33 10. 200331 i Göteborg (av smål. härk.)
<u>Mattsson</u> 1985	Gunnar , Drakblommegatan 36, 417 20 Gbg. T. 23 65 80. 260602 i Göteborg (med smål. ankn.)
<u>Mauritzon</u> 1982	Karl Gustav , poliskomm, Pl 1112, 439 00 Onsala. T. 0300/621 32 (618 000). 331225 Älghult, Kronobergs län.
<u>Melin</u> 1980	Lars , disp, S. Snäckskalsv. 10, 417 29 Gbg. T. 22 32 21. 140510 i Västanfors (med smål. ankn.)
<u>Moberg</u> 1975	Ronny , polisinsp, Ekelundsv. Pl. 2166, 430 40 Särö. T. 94 13 54. 370331 i Söderåkra, Kalmar län.
<u>Monell</u> 1986	Leif , regionchef, John Halls väg 7, 431 36 Mölndal. T. 27 19 17 (68 28 10, 68 28 11). 420614 i Värnamo, Jönköpings län.

<u>Muschött</u> 1979	Peter , ing, Nordenskiöldsg. 14, 413 09 Gbg. T. 42 52 66. 470316 i Göteborg (av smål. härk.)
<u>Mård</u> 1990	Ingemar , ingenjör, N. Gubberogatan 24, 416 13 Gbg. T. 25 16 51 (61 25 39). 300829 i Lidhult, Kronobergs län.
<u>Möllmark</u> 1985	Kurt , tandl, Skepparegången 26, 413 18 Gbg. T. 24 20 24 (24 14 91). 290107 i Hovmantorp, Kronobergs län.
N	
<u>Nellbrandt</u> 1974	Jarl , polisinsp, Smörg. 62, 412 76 Gbg. T. 40 54 04. 131026 i Kråksmåla, Kalmar län.
<u>Nilsagård</u> 1965	Eric , krim.insp, Skårsg. 51, 412 69 Gbg. T. 40 51 38. 250628 i Slättköping, Kronobergs län. V sekr 1969-74, sekr 1975-78, suppl i Sparkassan 1969-76.
<u>Nilsson</u> 1975	Gunnar , sjöing, Östergårdsg. 7, 442 52 Kungälv. T. 0303/920 56. 331130 i Kalmar.
<u>Nilsson</u> 1983	Hans , försäljare, Bjurslättsliden 17 A, 417 29 Gbg. T. 23 47 38 (57 09 00). 370802 i Mariestad (av smål. härk.)
<u>Nilsson</u> 1969	Harald , civ.ek, Askims Trappstig. 4, 436 00 Askim. T. 28 75 90 (13 21 15). 250128 i Jönköping. Rev.suppl 1970-74, rev 1975-.
<u>Nilsson</u> 1958	Helge , handl, Västergatan 9, 434 30 Kungsbacka. T. 0300/704 17. 160121 i Reftele, Jönköpings län.
<u>Nilsson</u> 1982	John , krim.komm, Rimsmedsg. 44, 422 41 Hisings Backa. T. 23 33 36 (618 000). 260504 i Vrå, Kronobergs län.
<u>Nilsson</u> 1984	Stellan , krim.insp, Hönekullavägen 45 E, 435 44 Mölnlycke. T. 88 54 32 (618 000). 461129 i Södra Vi, Kalmar län.
<u>Nilsson</u> 1970	Sture , krim.insp, Richtersg. 18, 412 60 Gbg. T. 20 56 47 (618 000). 390523 i Jönköping.
<u>Nilsson</u> 1973	Sven-Erik , lekt, Krabbeliderna 58, 417 28 Gbg. T. 51 82 34. 230520 i Slättköping, Kronobergs län.
<u>Nord</u> 1974	Göran , bygg.n.ing, Tångenv. 28 B, 417 43 Gbg. T. 55 05 65. 360226 i Vetlanda.

Nordgren 1987	Ola, civ.ing, Wättneg. 51, 431 41 Mölndal. T. 87 39 19 (62 65 31). 480506 i Kråksmåla, Kalmar län.
Nordin 1978	Ulf, distr.chef, Skrattmåsgången 5, 421 69 V. Frölunda. T. 29 97 99 (81 66 86). 450330 i Stockholm (av smål. härk.)
<u>Nyde</u> 1969	Håkan, fil kand, Gärdesvägen 11, 514 00 Tranemo. T. 0325/273 11. 420228 i Göteborg (av smål. härk.)
Nygren 1982	Eric, poliskomm, Henriques väg 5, 443 00 Lerum. T. 0302/124 18 (618 000). 320503 i Morlanda. (av smål. härk.)

O

Oijens 1975	Ingvar, droskäg, Framnäsg. 33 C, 412 62 Gbg. T. 20 46 96. 120429 i Göteborg (av smål. härk.)
Ohlsson 1949	Allan, verkst.chef, Basargatan 6, 411 17 Gbg. T. 29 46 34 (12 47 50). 171219 i Malmö (med smål. ankn.)
Ohlsson 1985	Bengt, maskining, Sägeng. 28, 422 46 Hisings Backa. T. 52 95 16 (81 63 15). 480604 i Agutsboda, Kalmar län.
Olsson 1974	Eric, handl, Kaptengatan 15 A ^{IV} , 414 58 Gbg. T. 14 39 48 (17 50 80). 130626 i Färgaryd, Jönköpings län.
<u>Ohlson</u> 1979	Lennart, verkst.äg, Finnasandsväg 10, 439 00 Onsala. T. 0300/269 61. 210312 i Göteborg (av smål. härk.)
Olsson 1988	Jan-Inge, dir, Linnégatan 62, 413 08 Gbg. T. 12 71 51 (62 20 29). 340111 i Älmhult Kronobergs län.

P

Pantzar 1978	Erik, förrådsförst, Sägeng. 7, 422 58 Hisings Backa. T. 52 11 34 (83 06 00-245). 270908 i Eksjö, Jönköpings län.
<u>Pegenius</u> 1975	Rune, körsnärsm, Chalmersgatan 19 A, 411 35 Gbg. T. 20 13 66. 281103 i Säby, Jönköpings län.
Persson 1963	Einar, teol lic, fil mag, lekt, Nordostpassagen 44, 413 11 Gbg. T. 14 76 82. 151109 i Byarum, Jönköpings län.

<u>Persson</u> 1975	Svante, ombudsm, Pinnharvsg. 5 E, 431 40 Mölndal. T. 82 82 10 (11 81 95). 460925 i Ljungarum, Jönköpings län.
<u>Petersson</u> 1974	Hjalmar, dir, Blåg. 1, 421 65 V Frölunda. T. 28 41 06 (83 51 99). 260806 i Kalmar.
<u>Petersson</u> 1977	Karl-Gustaf, bankdir, Betesvägen 43, 574 34 Vetlanda. T. 0383/162 21 (187 50). 330411 i Smålandsstenar, Jönköpings län. Skattmäst 1979-85.
<u>Pettersson</u> 1975	Karl-Erik, rekl.teckn, Prästgårdsängen 13, 412 71 Gbg. T. 40 39 69 (17 74 80). 200731 i Lammhult, Kronobergs län.
<u>Pettersson</u> 1984	Sven-Olof, sjöing, Landstormsg. 13, 417 16 Gbg. T. 22 53 97. 180910 i Oskarshamn.

R

<u>Ramde</u> 1986	Lars-Åke, ing, Skällaredsvägen 86, 439 00 Onsala. T. 0300/297 68 (26 22 00). 531124 i Nässjö, Jönköpings län.
<u>Redstedt</u> 1987	Anders, dir, Vågnedalsvägen 33, 427 37 Billdal. T. 91 12 92. 380328 (med smål. ankn.)
<u>Reinhold</u> 1959	Klaes, civ.ing, Carl Wilhelmssons Väg 6, 416 56 Göteborg. T. 25 50 74 (81 00 08). 110130 i Göteborg (av smål. härk.)
<u>Reinhold</u> 1987	Klaes Arne, dir, (Frankrike), Carl Wilhemssons väg 6, 416 56 Gbg. T. 25 50 74. 460512 i Göteborg (av smål. härk.)
<u>Reüter</u> 1982	Göran, disp, Aspliden 3, 434 00 Kungsbacka. T. 0300/259 30 (52 08 20). 381213 i Barkeryd, Jönköpings län.
<u>Roth</u> 1972	Karl-Wilhelm, ing, Kalmarg. 3, 417 24 Gbg. T. 23 30 10. 270607 i Stockholm (av smål. härk.) Rev 1973-74, v sekr 1975-78, sekr 1979-1989.
<u>Ruberg</u> 1953	Carl-Gustav, dir, Eklandag. 4, 412 55 Gbg. T. 20 56 88. 140328 i Jönköping.
<u>Ruda</u> 1964	Bertil, bankdir, Hagåkersg. 16, 431 41 Mölndal. T. 27 66 28. 080404 i Jönköping.

Rugarn Bertil, rekt, Fässbergsg. 63 F, 431 39 Mölndal. T. 82 14 93
1958 230314 i Långasjö, Kronobergs län.

Rundqvist Agne, boktr, Storagårdsg. 11, 412 66 Gbg. T. 40 52 42
1936 (40 52 37). 011206 i Göteborg (av smål. härk.)

Rundqvist Peter, boktr, Pl. 3461, Västra Bodarne, 441 60 Alingsås.
1987 T. 0322/510 56, 511 32 (40 11 07). 441027 i Göteborg
(av smål. härk.)

S

Sahlin Folke R, ing, Seminarieg. 6, 413 13 Gbg. T. 82 31 19. 040828 i
1958 Göteborg (av smål. härk.) Sekr i Sparkassan 1959-86.

Sandstedt Lennart, avd.ch, Hovås Jägareväg. 1, 430 80 Hovås. T. 28 11 16
1987 (89 90 30). 260928 i Sofia förs. Jönköping.

Salomonsson Arne, kamr, Friggag. 27, 416 64 Gbg. T. 15 42 33.
1974 221206 i Gislaved, Jönköpings län.

Sannefält Lars-Göran, krim.insp, Diamantvägen 44, Box 36,
1987 442 04 Kode. T. 0303/509 39 (618 000). 460821 i Jönköping.

Schånberg Sven, inf.chef, Kobbehallsv. 19, 436 00 Askim. T. 28 46 69.
1955 101312 i Jönköping. Sekr 1965-67.

Scott Carl-Gunnar, förvaltn.ch, Lövgrens väg 2, 433 70 Partille.
1987 T. 26 43 40 (42 04 00). 301227 i Källerstad, Jönköpings län.
Rev.suppl. 1991-.

Sebling Sven, gulds.mäst, Ögärdesv. 34, 436 00 Askim. T. 28 12 17.
1962 160819 på Styrsö, Gbgs o Bohus län (av smål. härk.)

Siöström Stig, distr.chef, kapten, Villa Womarsvik 10004,
1950 444 00 Stenungsund. T. 0303/751 22 (17 37 60).
151126 i Älmhult, Kronobergs län.

Sjölander Birger, 1:e byråsekr, Sågbladsg. 3, 416 80 Gbg. T. 25 20 16
1970 (618 000). 280319 i Rumskulla, Kalmar län.

Sjöstrand Gösta, ing, Krokusv. 7, 435 31 Mölnlycke. T. 88 22 67.
1960 201202 i Barnarp, Jönköpings län.

Sjöström 1985	Göte , konsult, Krokslättsg. 62, 431 37 Mölndal. T. 20 32 07 (16 87 75). 220510 i Vimmerby, Kalmar län.
Skyle 1965	Gösta , lär, Kungsv. 63, 302 70 Halmstad. T. 035/317 03. 100223 i Unnaryd, Jönköpings län.
Sohlberg 1980	Gösta , major, Kjellmansg. 8, 414 63 Gbg. T. 24 86 26. 050426 i Stockholm (av smål. härk.)
Staaf 1978	Bengt , skadeinsp, Valebergsvägen 45, 427 00 Billdal. T. 91 03 72 (61 46 58). 441209 i Frösön (av smål. härk.)
Staaf 1985	Olof , insp, Oxledsvägen 107, 433 67 Partille. T. 26 87 75. 480625 i Frösön (av smål. härk.)
Stenklint 1985	Per , ing, Tegnersgatan 19, 412 52 Gbg. T. 16 79 79 (59 11 63). 400515 i Växjö, Kronobergs län.
Streijffert 1990	Hans , terminalarb, Kaptensgatan 15 B, 414 58 Gbg. T. 24 97 21 (61 06 95). 640414 i Karlskrona (av smål. härk.)
Streijffert 1986	Peter , kapten, Köpingssg. 16, 417 24 Gbg. T. 23 07 31 (12 92 57). 600918 i Karlskrona (av smål. härk.)
Ström 1956	Per , ing, Lilla Bergsg. 1, 411 28 Gbg. T. 11 12 11. 210206 i Huskvarna.
Ståhl 1955	Gösta , förs.chef, Junig. 3, 415 15 Gbg. T. 46 47 40. 140624 i Ålem, Kalmar län.
Sunesson 1980	Bengt , förs.chef, Björkhällan 44, 436 00 Askim. T. 93 60 20 (45 05 00). 410604 i Växjö.
Sunrydh 1980	Christer , prod.chef, Växthusg. 8, 431 30 Mölndal. T. 27 67 33. 460812 i Västervik, Kalmar län.
Svahn 1977	Stig-Åke , affärsidk, Humoreskg. 6, 422 42 Hisings Backa. T. 51 21 31. 270605 i Jönköping. Adj ledam 1981-1989.
Svedmert 1971	Börje , pers.chef, Gulmårv. 4, 438 00 Landvetter. T. 91 78 52 (67 05 00. 330610 i Växjö.

<u>Svensson</u> 1987	Boine, chaufför, Memoargatan 18, 422 42 Hisings Backa. T. 51 79 19 (44 06 50). 420519 i Ljungarums förs. Jönköpings län.
<u>Svensson</u> 1979	Bror, poliskomm, Nordostpassagen 52, 413 11 Gbg. T. 12 13 88. 221207 i Lycksele (av smål. härk.)
<u>Svensson</u> 1975	Carl-Olof, polisinsp, Önskevädersg. 41 6 tr, 4, 417 35 Gbg. T. 53 27 61 (618 000). 390928 i Jönköping.
<u>Svensson</u> 1974	Ingemar, ing, Zachrissonsg. 7 B, 416 74 Gbg. T. 21 29 48. 200903 i Huskvarna.
<u>Svensson</u> 1988	Lars-Eric, skadechef, Olivedalssg. 11, 413 10 Gbg. T. 24 43 05 (81 61 32). 270624 i Jönköping.
<u>Svensson</u> 1987	Lennart, adm.chef, Västerslänt 60, 424 35 Angered. T. 31 17 85 (63 90 40). 360222 i Långaryd Jönköpings län.
<u>Svensson</u> 1987	Per, fil. kand, Jungmansg. 45, 413 11 Gbg. T. (37 18 69). 470903 i Huskvarna Jönköpings län.
<u>Svensson</u> 1969	Sven, krim.komm, Övre Husarg. 29, 9 tr, 413 14 Gbg. T. 13 64 27 (618 000). 331018 i Långaryd, Jönköpings län. Skattmäst i Sparkassan 1971-78, adj ledam 1980, gillesv 1981, stugv 1982-83. Adj ledam 1990. Sekr. 1991-.
<u>Svensson</u> 1984	Ulf Anders, förest, Tuvlyckevägen 38, 427 00 Billdal. T. 91 23 66. 500814 i Oskarshamn, Kalmar län.
<u>Söderhielm</u> 1960	Rolf, dir, Eklandagatan 29 B, 412 82 Gbg. T. 20 91 36. 230314 i Västrum, Kalmar län.
<u>Sörsjö</u> 1977	Gunnar, tjm, Tolvskillingsgatan 6 C, 414 82 Göteborg. T. 47 07 00 (82 01 18. 290610 i Nässjö, Jönköpings län.
T	
<u>Toll</u> 1955	Arvid, pers.chef, Videv. 5, 433 64 Partille. T. 26 34 72. 080906 i Skatelöv, Kronobergs län. Stugv 1964-69.
<u>Torsson</u> 1990	Ingvar, Personalchef, Talgoxegatan 22, 421 69 V Frölunda. T. 69 08 84 (80 05 00). 420816 i Ingatorp, Jönköpings län.

Törnbrink
1987

Göran, kommissarie, Olivedalsg. 4, 413 10 Gbg. T. 11 19 14
(61 80 00). 391108 i Göteborg (med smål. ankn.) Gillesv. 1991.

W

Wallermark
1937

Henrik, byggm. Ögärdesv. 25, 436 00 Askim. T. 28 27 02.
981126 i Markaryd, Kronobergs län.

Wallerstedt
1990

Sven, läkare, Furuslätten 12, 427 00 Billdal. T. 91 14 11
(37 40 00). 440706 i Danderyd (av smål. härk.)

Wegeborn
1989

Bengt, Gustavsbergsg. 13, 431 37 Mölndal. T. 87 46 08.
210611 i Jönköping.

Welander
1941

Gunnar, tillsk, Södra vägen 51 412 54 Gbg. T. 16 63 80.
000214 i Vissefjärda, Kalmar län.

Wennblom
1987

Magnus, Kammaråklag. Fornborgsg. 54, 423 47 Torslanda.
T. 56 27 29 (61 95 32). 460121 i Sofia förs. Jönköping.

Westheim
1984

Sten, trafikmäst, Hammarsmedsg. 5, 415 07 Gbg. T. 26 34 75.
190606 i Göteborg (smål. ankn.)

Wickman
1976

Karl-Olof, för.intend. Ungmästareg. 40, 415 06 Gbg.
T. 46 29 01. 110728 i Västervik, Kalmar län.

Wide
1980

Bertil, kapt, Orsnäsv. 12, 439 00 Onsala. T. 0300/267 29
(031/81 91 74). 150528 i Ryssby, Kalmar län.

Wide
1978

Rune, socialsekr, Lövg. 1 A, 431 35 Mölndal. T. 27 31 08
(45 07 40). 270422 i Krisdala, Kalmar län.

Widlén
1981

Rune, krim.insp, N. Fiskebäcksv. 112, 421 58 V Frölunda.
T. (618 000). 251116 i Jönköping.

Wiesel
1975

Folke A, rekt, Mattssonsliden 8^{III}, 413 18 Gbg. T. 14 82 96.
300822 i Ryssby, Kronobergs län.

Wieslander
1953

Tore, tandl, Torild Wulffsg. 38, 413 19 Gbg. T. 82 95 50
(16 78 14). 251023 i Växjö.

Wignäs
1978

Robert, red, Frödings Allé 7. 443 00 Lerum. T. 0302/125 54
(83 70 00). 300126 i Visingsö, Jönköpings län.

Wilhelmsson Christer, postjänsteman, Gårdskullavägen 3 D,
1990 434 41 Kungsbacka. T. 0300/703 92. 450814 i Kalmar.

Wingård Sven, förste körmästare, Lövmånadsg. 6, 415 12 Gbg.
1982 T. 46 52 63. 230625 i Göteborg (av smål. härk.)

Y

Yngfors Lennart, kond, Södra vägen 89, 412 63 Gbg. T. 40 95 04.
1981 150702 i Markaryd, Kronobergs län.

Å

Aqvist Berne, distr.chef, Bågskytteg. 2 H, 431 43 Mölndal. T. 27 72 95
1972 (81 91 58). 340206 i Gislaved, Jönköpings län. Skattmäst i
Sparkassan 1981-, adj ledamot 1989-, sekr. 1990-. V. ordf. 1991-.

Ö

Öborn Gösta, antikvarie, Nordhemsg. 67 B, 413 09 Gbg. T. 14 28 08
1985 (61 25 80). 470621 i Stockaryd, Jönköpings län.

Passiva medlemmar

Andersson Bengt, prost, Lönashult, 340 30 Vislanda. T. 0470/570 15.
1987 100717 i Båraryd socken, Jönköpings län.

Andersson Helge, snick, Olshult, 310 81 Långaryd. T. 0371/461 46.
1974 111206 i Långaryd, Jönköpings län.

Berggren Karl-Gustav, dir, Brändög. 7, 331 00 Värnamo. T. 0370/475 98.
1985 080923 i Jälluntofta, Jönköpings län

Karlsson Bernt, taxichaufför, Skubbhult, Femsjö, 314 00 Hyltebruk.
1985 T. 0345/140 26. 350605 i Femsjö, Jönköpings län

Nilsson Allan, hemm.äg, Norregård, 310 83 Jälluntofta. T. 0371/720 66.
1974 250814 i Jälluntofta, Jönköpings län.

Understruket efternamn markerar medlemskap i Gillets Sparkassa. Årtalet under tillnamnet anger inträdesår. Telefonnummer inom parentes avser arbetsplatsen.

Förutvarande ordförande i Smålands Kvinnogille:

Gertrud Hedberg	1970-1971
Marith Nilsagård	1971-1979
Brita Brauer	1980-1983
Birgit Svensson	1984-1989

Nuvarande ordförande:

Anne-Marie Boman 1990-

SMÅLANDS KVINNOGILLE I GÖTEBORG
MEDLEMSFÖRTECKNING 1990

Adolfsson	Birgit, Beckmans väg 8, 443 51 Lerum. T. 0302/139 08, född i Karlslunda, Kalmar län.
Adolfsson	Brita, Tegelugnsvägen 7, 640 61 Stallarholmen. T. 0512/409 91, född i Lammhult i Jönköpings län.
Almfelt	Berta, Erik Dahlbergsg. 19, 560 30 Gränna. T. 0390/104 91, född i Jönköping.
Andersson	Britta, S:a Snäckskalsv. 9, 417 29 Gbg. T. 23 00 64, född i Gbg (med smål. ankn.)
Andersson	Carin, Wättneg. 42, 431 39 Mölndal. T. 27 89 15, född i Borås i Älvborgs län (med smål. ankn.)
Andersson	Inga, Hallegat. 13, 417 02 Gbg. T. 51 45 21, född i Kalmar, Kalmar län.
Arvidsson	Inga, Skogsmilsgat. 27, 421 37 V. Frölunda. T. (arb.) 37 73 40, född i Voxtorp, Kalmar län.
Bergman	Thyra, Färgareg. 6 B, 411 02 Gbg. T. 15 28 31, född i Göteborg (med smål. ankn.)
Blom	Inga, Övralidsg. 11, 422 47 Hisings Backa. T. 52 68 46, född i Nässjö, Jönköpings län.
Boman	Anne-Marie, Radhusv. 8 H, 430 50 Kållered. T. 95 17 94, född i Hultsfred, Kalmar län.
Bonfré	Inger, Eneliden 9, 433 63 Partille. T. 26 40 40, född i Huskvarna, Jönköpings län.

Borgwing	Ulla , S Fiskebäcksv. 166, 421 79 V Frölunda. T. (arb.) 29 81 41, född i Göteborg (med smål. ankn.)
Brauer	Brita , Frälsegårdsg. 21, 431 42 Mölndal. T. 27 23 07, född i Göteborg (med smål. ankn.)
Bäckman	Brita , Kroksl. Parkg. 51 A, 431 38 Mölndal. T. 81 13 51, född i Mönsterås, Kalmar län.
Carlsson	Kerstin , Hökegårdsg. 4 B, 431 38 Mölndal. T. 18 59 15, född i Jönköping.
Carlsson	Margit , Brattåskärrsv. 40, 433 62 Partille. T. 26 13 21, född i Partille, Göteborgs och Bohuslän (med smål. ankn.)
Carlsson	Märta , Slättervallsg. 11, 431 40 Mölndal. T. 87 66 79, född i Linneryd, Kronobergs län.
Claesson	Asta , Gökvägen 13, 422 43 Hisings Backa. T. 52 12 50, född i Torskinge, Jönköpings län.
Collins	Ulla-Britt , Junig. 3 F, 415 15 Gbg. T. 46 16 81, född i Västervik, Kalmar län.
Cornvik	Brita , Mölndalsvägen 35, 412 63 Gbg. T. 40 84 20, född i Villstad, Jönköpings län.
Crafoord	Lena , Nordostpassagen 11, 413 11 Gbg. T. 24 36 99, född i Svenarum, Jönköpings län.
Edström	Ulla , Svängrumsg. 4, 421 35 V Frölunda. T. 47 06 59, född i Flisby, Jönköpings län.
Eklöf- Rundqvist	Anita , Skäpplandag. 1, 414 78 Gbg. T. 82 37 60, född i Göteborg (av smål. härkomst.)
Ekman	Lillebil , Kroksläts Storg. 7 B, 431 38 Mölndal. T. 18 27 73, född i Algutsboda, Kalmar län.
Eldh	Marta , Jakobsdalsg. 5, 412 68 Gbg. T. 40 42 46, född i Rydaholm, Jönköpings län.
Elgeborg	Elsie , Nordostpassagen 67, 413 11 Gbg. T. 12 18 15, född i Växjö, Kronobergs län.

Feldt	Greta, Långedragsväg. 18, 421 71 V Frölunda. T. 29 31 07, född i Fiskebäck, Alvsborgslän (med smål. ankn.)
Flinck	Inger, Västergårdet 4, 443 00 Lerum. T. 0302/132 75, född i Ålem, Kalmar län.
Fång-Nilsson	Ingrid, Körkarlens gata 8, 422 48 Gbg. T. 52 71 79, född i Säby, Jönköpings län.
Gustafsson	Britt, Egmontsg. 8, 412 70 Gbg. T. 40 12 91, född i Göteborg (av smål. härk.)
Hallberg	Ulla, Terrassgatan 9, 411 33 Gbg. T. 20 75 42, född i Lidhult, Kronobergs län.
Hellberg	Margareta, Mattssonsliden 22, 413 18 Gbg. T. 24 17 89, född i Kalmar.
Hellqvist	Inez, Skårsg. 51, 412 69 Gbg. T. 40 06 79, född i Åkarp, Malmöhus län (med smål. ankn.)
Hendefors	Henny, Spannlandsg. 8, 414 59 Gbg. T. 41 75 81, född i Nässinge, Bohuslän (med smål. ankn.)
Ingefors	Elisabeth, Prästgårdssängen, 13, 412 71 Gbg. T. 40 71 33, född i Hortlax, Norrbottens län (med smål. ankn.)
Johansson	Emy, Box 111, 430 50 Källered. T. 95 13 00, född i Onsala, Hallands län (med smål. ankn.)
Johansson-Ribbfors	Inga-Lisa, Nordostpassagen 37, 413 11 Gbg. T. 42 36 88, född i Vimmerby, Kalmar län.
Jonsson	Helny, Ryd Västergårdsvägen 15, 443 51 Lerum. T. 0302/130 26 (arb. 0302/146 56), född i Förlösa, Kalmar län.
Karlsson	Inga-May, Klinåsg. 28, 422 44 Hisings Backa. T. 52 18 51, född i Jönköping.
Karlsson	Ulla-Britt, Björkhällan 2, 436 00 Askim. T. 28 73 35, född i Laholm, Hallands län (med smål. ankn.)
Klar	Inga-Lisa, Gamla Lundbyg. 7 D, 417 09 Gbg. T. 22 13 11, född i Göteborg (av smål. härk.)

Krantz	Inga-Lisa , Lyckhemsv. 6, 435 00 Mölnlycke. T. 88 26 45, född i Ryssby, Kalmar län.
Larsson	Elsa , Ekgården 11, 435 31 Mölnlycke. T. 88 08 01, född i Göteborg (av smål. härk.)
Larsson	Maj , Kapplandsg. 126, 414 78 Gbg. T. 41 71 80, född i Bergkvara, Kalmar län.
Lavén	Ellen , Sagogången 39, 422 45 Hisings Backa. T. 52 12 91, född i Älmhult, Kronobergs län.
Liljefors	Margareta , Kristinelundsg. 7, 411 37 Gbg. T. 16 26 33, född i Göteborg (av smål. härk.)
Lillimägi	Britha , Höstvädersg. 47, 417 33 Gbg. T. 54 63 20, född i Öggestorp, Jönköpings län.
Linde	Maiken , Rangströmsliden 7, 413 18 Gbg. T. 24 57 79, född i Kläckeberga, Kalmar län.
Ling	Marianne , Chalmersgatan 18, 411 35 Gbg. T. 20 44 49, född i Växjö, Kronobergs län.
Lundahl	Ulla-Britt , Briljantgatan 27, 421 49 V. Frölunda. T. arb. 60 16 20-1493, född i Visby, (med smål. ankn.)
Mattsson	Maj-Britt , Väderstrecksgatan 8, 417 31 Gbg. T. 54 33 53, född i Ljungbyholm, Kalmar län.
Melin	Lilly , S:a Snäckskalsv. 10, 417 29 Gbg. T. 22 32 21, född i Smålands Anneberg, Jönköpings län.
Muschött	Elna , Burskapsg. 11, 415 06 Gbg. T. 46 36 05, född i Göteborg (med smål. ankn.)
Nilsagård	Marith , Skårsg. 51, 412 69 Gbg. T. 40 51 38, född i Vassända-Naglum, Älvsborgs län (med smål. ankn.)
Nilsson	Ingrid , Boktryckaregat. 9, 415 07 Gbg. T. 26 58 69, född i Torpa Kronobergs län.
Nilsson	Stina , Stenhedsg. 8 A, 422 44 Hisings Backa. T. 51 91 86, född i Växjö, Kronobergs län.

Nyqvist	Signe , Backadalsg. 47, 422 47 Hisings Backa. T. 52 71 42, född i Tingsås, Kronobergs län.
Olsson	Gunni , Kaptensgatan 15 A ^{IV} , 414 58 Gbg. T. 14 39 48, född i Södra Unnaryd, Jönköpings län.
Persson	Gunborg , Nordostpassagen 43, 413 11 Gbg. T. 42 17 04, född i Kulltorp, Jönköpings län.
Peterson	Elin , Mejerigatan 2 A, 412 60 Gbg. T. 81 29 96, född i Linneryd, Kronobergs län.
Sahlin	Karin , Seminiarieieg. 6, 413 13 Gbg. T. 82 31 19, född i Voxtorp, Kalmar län
Salomonsson	Inga-Britt , Friggag. 27, 416 64 Gbg. T. 15 42 33, född i Bärabyd, Jönköpings län.
Sjölander	Barbro , Sågbladsgatan 3, 416 80 Gbg. T. 25 20 16 (arb. 37 40 97), född i Göteborg (med smål. ankn.)
Skyle	Inga , Kungsv. 63, 302 70 Halmstad. T. 035/317 03, född i Askesund, Örebro län (med smål. ankn.)
Svahn	Elsie , Humoreskg. 6, 422 42 Hisings Backa. T. 22 76 20, född i Göteborg (med smål. ankn.)
Svanström	Evy , Akkas gata 20, 422 48 Hisings Backa. T. 52 42 28, född i Annerstad, Kronobergs län.
Svensson	Birgit , Övre Husarg. 29, 413 14 Gbg. T. 13 64 27, född i Strängnäs, Södermanlands län (av smål. härk.)
Svensson	Sigrid , Fagottg. 4, 421 41 V Frölunda. T. 45 81 66, född i Göteborg (av smål. härk.)
Söderström	Margit , Blåvädersg. 8, 417 32 Göteborg. T. 54 63 41, född i Tofteryd, Jönköpings län.
Tinnert	Anna-Lisa , Skogsmilsgatan 17, 421 37 V Frölunda. T. 45 95 02, född i Ljungaby socken, Kalmar län.

- Åkerskog Carrie, Solbänksg. 34, 413 19 Gbg. T. 82 95 27, född i
 Svarttorp, Jönköpings län.
- Åsberg Anna, Tingvallsv. 18, 416 76 Gbg. T. 26 81 30, född i Slätthög,
 Kronobergs län.

*Från idé...
... till färdig trycksak*

Rundqvists Boktryckeri AB

Besöksadress: Nellievägen vid SAAB Scanias P-hus, Liseberg
Postadress: Box 14140 400 20 Göteborg
Telefoner: 40 11 07, 40 52 73, 40 52 32 Telefax: 35 85 15

Verksamhetsberättelse 1990

Smålands Gille i Göteborg har i och med detta verksamhetsåret fyllt 117 år.

STYRELSEN

Styrelsen har under verksamhetsåret haft följande sammansättning:

Ordförande Göran Holmberg, vice ordförande Eskil Ingefors, sekreterare Berne Åqvist, vice sekreterare Sven Linde, skattmästare Rune Andersson, gillesvärder Bertil Hendefors, Ingemar Edström och Percy Isaksson, stugvärder Per Bladh och Birger Johnsson, adjungerade ledamöter Sven Svensson och Per-Ola Holmberg.

Gillets revisorer har varit Torsten Johansson och Börje Andersson.

GILLETS SAMMANKOMSTER

18 FEBRUARI

S:t Sigfridsmäss och Herredag. Vid sammankomsten föredrogs verksamhetsberättelsen och revisionsberättelsen för år 1989. Styrelsen beviljades full och tacksam ansvarsfrihet. Avgående sekreteraren Karl-Wilhelm Roth och styrelsesuppleanten Stig-Åke Svahn avtackades med blommor.

Vid den efterföljande middagen hade Gillet nöjet att hälsa stiftets biskop Bertil Gärtner välkommen. Biskopen höll sedan ett föredrag om sitt arbete som kyrkans överhuvud i Göteborg. Biskopen visade sig mycket intresserad av vårt initiativ till att försöka få en småkyrka till Slottsskogen.

Biskop Bertil Gärtner besöker Smålandsstugan.

15 MARS

Herredag. (Albert Engströmsdagen) Vår gillesbroder Agne Rundqvist visade diabilder och berättade om ”smålandssonens liv och leverne.

5 APRIL

Ärтmidag. Tre skönsjungande kvinnor från scenskolan underhöll oss med folkmusik från olika delar av världen.

30 APRIL

Vårfest med damer. Traditionenligt ringdes våren in och vid den efterföljande supén svarade violinisten Nils Malmström och dragspelaren Otto Ohlsson för underhållningen.

Senare på kvällen underhöll Nils Malmström och Otto Ohlsson.

17 MAJ

Sparkassans dag med kassans årsmöte och premieutdelning. Gillesbroder Lars Melin kåserade.

18 OKTOBER

Ärтmidag. Posttjänsteman Boris Brandhage visade diabilder och berättade om Wilhelm Mobergs utvandrarled i södra Småland.

15 NOVEMBER

Årsmiddag. En videofilm från Gillets Smålandsresa förevisades.

9 DECEMBER

Årsmöte och Herredag. Årsmötet inleddes med klockringning och parentation över de medlemmar som avlidit under verksamhetsåret:

Läroverksadjunkten Kåre Hartman 69 år, avled den 25 maj 1989. Född i Vissefjärda församling, Kalmar län. Medlem sedan 1962.

Överingenjören Carl-Einar Abrahamsson 93 år, avled den 5 februari 1990. Född i Eksjö församling, Jönköpings län. Medlem i Gillet sedan 1926. Hedersmedlem.

Kriminalinspektören Sven Stenlöf 82 år, avled den 27 april 1990. Född i Björkö församling, Jönköpings län. Medlem sedan 1980.

Läroverksadjunkten Simon Åkerskog 81 år, avled den 11 maj 1990. Född i Vartofta-Åsaka församling, Skaraborgs län. Medlem sedan 1962.

Direktören Sven Friman 82 år, avled den 4 juni 1990. Född i Stockholm. Medlem i Gillet sedan 1942.

Sekreteraren Torsten Billger 93 år, avled den 28 juli 1990. Född i Jönköping. Medlem i Gillet sedan 1975.

Överåklagaren Wilhelm Lundqvist 80 år, avled den 18 september 1990. Född i Västervik, Kalmar län. Medlem sedan 1954.

Parentationen avslutades med att vice ordföranden Eskil Ingefors läste K. Nilenius dikt.

Sabbatsro

(Tankar vid Vätterns strand en lördagskväll)

*Stilla doming över sjö och land,
knappt hörs vågens viskning invid strand,
allt så tyst i rofylld vilas frid.
Skymning brett sig över nejden vid.*

*Långt i väster syns ett skimmer blott,
som igenom molnen töcken nätt,
och ger aning om den högre värld,
som är målet för min pilgrimsfärd.*

*Slut är arbetsveckans trägna id,
runt omkring det råder helgdagsfrid,
och därinne i min egen barm
har ock friden tystat livets larm.*

*O, att så det finge bli till slut,
när min levnads timglas rinner ut,
när min arbetsvecka all är vorden
och jag nalkas levnadskväll på jorden,*

*o, att så med frid i hjärtats bo
jag fick ingå i den sabbatsro,
som står åter för Guds frälsta skara
i ett evigt ljust och fridfullt vara!*

Inför valet av styrelse hade vice ordföranden Eskil Ingefors och gillesvärden Bertil Hendefors undanbett sig återval.

Valberedningen hade förberett förslag till en viss ommöblering inom styrelsen och deras förslag antogs. Göran Törnbrink och Börje Andersson invaldes i styrelsen och funktionerna fördelar sig enligt följande: Ordf. Göran Holmberg, vice ordf. Berne Åqvist, sekr. Sven Svensson, vice sekr. Sven Linde, skattm. Rune Andersson, gillesvärdar Ingemar Edström, Percy Isaksson och Göran Törnbrink, stugvärdar Birger Johnsson och Per Bladh, adj. led. Per-Ola Holmberg och Börje Andersson.

Som revisorer valdes Torsten Johansson och Bo Kronander och som revisorssuppléant Carl-Gunnar Scott.

Valberedningen omvaldes.

Årsavgiften för 1991 fastställdes till 100 kronor. Beträffande Gillets ekonomiska ställning hänvisas till förvaltningsberättelsen.

Vid den efterföljande luciafesten framträddé årets lucia, Pernilla Erlandsson jämte tärnor och stjärngosse och traditionsenligt lästes Ragnar Dalheims luciaprolog. Som tack för sin medverkan erhöll Pernilla Gillets luciasmycke nr 3.

Lucian Pernilla Erlandsson får Gillets luciasmycke nr 3.

ÖVRIGA HÄNDELSER

Smålandsstugan har under tiden maj—september regelbundet varit öppen för allmänheten. Drygt 2 000 personer har besökt stugan och under stugvärdinnan Inga-Lisa Johansson-Ribbfors ciceronskap fått en kulturell inblick om smålänningsliv och leverne.

Helgmålsringningar har traditionenligt genomförts 10 gånger under sommarmånaderna och vi kan konstatera att vi har en trogen lyssnarkrets på lördagskvällarna.

Visaftnarna på måndagskvällarna är också välbesökta när vädret så tillåter och damgillets initiativ att försälja våfflor har uppskattats av publiken.

Sveriges nationaldag firades med klockringning och flagghissning klockan 08.00 vid Smålandsstugan. På kvällen medverkade Smålands Gille vid fanmarschen till Götaplatsen. Fanbärare varo Göran Holmberg och Gösta Carlsson.

Den 8-9 september genomfördes en smålandsresa med 80-talet deltagare. Med anledning av att vi under året firat Albert Engström var resan koncentrerad till nordöstra delen av Småland. Trots lite blandad väderlek genomfördes resan programmigt och reseledarna Sven Linde och Karl-Wilhelm Roth fick många lovord för en synnerligen välplanerad weekend.

Ivar Gustavsson berättar om tillkomsten av Visans Skepp i Storebro.

Allsång vid Visans skepp i Storebro.

Från huvudgatan i Stensjö by.

Den 27 oktober gästades Gillet av 55 medlemmar från Mistelås hembygdsförening. Sedan stugan förevisats och förtäring intagits informerade gruppen om planerna på en "smålandskyrka". En spontan insamling inbringade 460 kronor och överlämnades till Gillet som en första grundplåt till kyrkobygget.

Den 6 november avhölls ett möte i Slottsskogen där politiker, kyrkofolk och tjänstemän som ansvarar för Slottsskogen möttes för att på allvar diskutera ett förslag till småkyrka som ritats och utformats av arkitekten Anders Berglund från Värnamo. Våra representanter Birger Johnsson och Karl-Wilhelm Roth kunde på aktuell plats i anslutning till vår klockstapel lämna en fullödig information om vad som hittills gjorts i kyrkofrågan.

Under tiden 11-17 december har Gillet tillsammans med Damgillet haft utställning och julmarknad i Stadsbiblioteket. Arrangemanget har varit välbesökt.

SLUTORD

Stugan och våra samlingar är i gott skick. Vårt förhållande till representanterna för Göteborgs Kommun är det allra bästa och trots det kärva ekonomiska läget har kommunen fullgjort sina åligganden på bästa sätt.

Kvinnogillet tackar vi för gott samarbete speciellt stugvärdinnan Inga-Lisa Johansson-Ribbfors och Ulla Edström som under verksamhetsåret varit oss till stor hjälp och givit Smålands Gille en god PR.

Vi tackar artikelförfattare och annonsörer i årsboken.

Slutligen tackar vi avgående styrelsekamrater för väl utfört arbete inom Gillet.

Smålandsstugan i Slottsskogen den 17 januari 1991.

Styrelsen

Verksamhetsberättelse för Smålands Kvinnogille 1990

Styrelsen har haft följande sammansättning:

Anne-Marie Boman, ordförande

Birgit Svensson, vice ordförande

Ulla Edström, kassör

Märta Carlsson, sekreterare

Lena Crafoord, vice sekreterare

Inga-Lisa Johansson-Ribbfors, ledamot

Inger Flinck, suppleant

Maiken Linde, suppleant

Anita Eklöf-Rundqvist och Britta Andersson, revisorer

Thyra Bergman och Barbro Sjölander, revisorsuppleanter

Ulla Edström och Gunborg Persson, stugvärdinnor

Anna-Lisa Tinnert, lotteriföreståndare

Inger Bonfré och Margareta Hellberg, valberedning

6 febr. Årsmöte med dithörande förhandlingar. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för 1989. 30 medlemmar var närvarande. En tyst minut för vår avlidna medlem Irma Carrefors. Ordförande Birgit Svensson läste en psalm. Det diskuterades hur vårt 20-års jubileum skulle firas.

6 mars. Vårens möten inleddes med besök av Lisbeth och Are Knopf. De berättade länge och intressant om Irak, Iran och Jordanien och visade vackra diabilder. Vi fick även se vackra alster av olika slag från dessa länder. 30 medlemmar deltog.

3 april. Besök av keramiker Ann Moser. Hon berättade om sitt arbete med keramik från sin ateljé på Övre Olskroksgatan 5.

Vi avnjöt ett gott påskbord och vice ordförande informerade om höstresan den 8-9 september. 30 deltagare var med oss denna kväll.

8 maj. Märta läste en dikt som handlade om småländska hembygden. Den var skriven av Ruth Hallengren. Kvällen avslutades med en klurig frågesport. 28 deltagare.

5 juni. 29 medlemmar lyssnade till Anne-Marie Bomans skildring av sin USA-resa. Det var mycket intressant och fängslande och berättades på ett levande sätt.

4 sept. hölls höstens första möte. Anne-Marie tackade alla som arbetat med våffelserveringen under sommaren. Inga-Lisa berättade om sina dagliga visningar av stugan. Vi talade även om julmarknaden den 12-17 dec. 25 medlemmar var närvarande.

Den 8-9 september företogs en mycket trevligt upplagd resa tillsammans med Smålands Gille till nordöstra delarna av Småland. Smålands Kvinnogille bidrog till busskostnaderna genom lotteriförsäljning bl a och en penningåva.

2 okt. Brita Brauer berättade livfullt om den tredje höstresan i september.

Efter den goda köttgrytan som stugvärdinnorna serverade, berättade Karin Andersson om sin USA-resa i somras och visade vackra diabilder. Mycket intressant och trevligt berättat för de 28 närvarande medlemmarna.

6 nov. Vårt möte inleddes med minnesord och en tyst minut för vår avlidna medlem Brita Toll. Efter förhandlingar visade Hans Nilsson vackra läderarbeten. Han berättade också om olika metoder att få vackert skinn och läder. Det var intressant och lärorikt att få ett hum om de olika procedurer som krävs för att få ett fint resultat.

Vi var 30 medlemmar som till slut festade på Gustaf Adolfs-bakelser. En minnesvärd avslutning på höstmötena denna 6 novemberväll.

Samtliga föreningsmöten har föregåtts av styrelsesammanträden. Medlemsantalet var vid årets slut 73. Ekonomiskt resultat för år 1990 lämnas på årsmötet 1991.

Vid alla möten i stugan har våra stugvärdinnor lagt ner stor möda och omsorg på att laga och servera god mat. Det har varit roligt och trivsamt. Vi säger TACK till dem och även till Smålands Gille för gott samarbete.

Till slut: GOTT NYTT ÅR önskas alla våra medlemmar!

Styrelsen

SMÅLANDS KVINNOGILLE 20 ÅR

Vårt jubileum firades söndagen den 18 nov. 1990 i Caroline Wijks sjuksköterskehem på Vasa Kyrkogatan.

Vi samlades vid 16-tiden i de vackra lokalerna. Alla var redan från början på festhumör, när vi bänkade oss under kristallkronorna i de med gamla, antika ting möblerade rummen. Ljus och vackra blommor på alla bord förhöjde det festliga intrycet. Många hade smålandsdräkter på sig och glatt samspråk utspann sig snart bland de drygt 40-talet gästerna, äldre och nyare medlemmar i Kvinnogillet.

En pårlande välkomstdrink bjöds omkring och ordförande Anne-Marie Boman hälsade oss välkomna och Smålandssången sjöngs. Därefter fick vi höra lite om sjuksköterskehems tillblivelse och om dess donator fru Caroline Wijk och den första föreståndarinnan, sjuksköterskan Anna Lönnnerblad.

Vid 17-tiden bjöds till bords i den i gult och blått och med flaggor dekorerade matsalen. En utsökt god middag serverades med förrätt och varmrätt och gott rödvin därtill. Den gemytliga stämningen höll i sig och vi skålade för Småland och Kvinnogillet och sjöng Smålandssången på nytt.

Marith Nilsagård, mångårig f d ordförande, hade skrivit en historik om kvinnogillets tillkomst för 20 år sedan, de första åren och fram till nu. Det var under enkla förhållanden de första medlemmarna träffades i någon medlems hem, innan de fick använda loftet i Smålandsstugan. Numera sker sammankomsterna i storstugan och kamrarna. (Så det går ju framåt).

Ett idrot arbete har under alla år nedlagts av medlemmarna bl a genom de årliga julmarknaderna, som inbringat medel till förbättringar i Smålandsstugan, nyanskaffningar och underhåll av stugans kulturella värden.

Flera av de allra första medlemmarna var närvarande vid vårt jubileum och de hylades hjärtligt med tal, skålar och loven.

Ett varmt vänskapsförhållande har under årens lopp vuxit fram mellan medlemmarna och dess betydelse framhölls av vår ordförande och av Elsa Larsson, som läste en vacker dikt om "Vänskap". Hennes medverkan och varma ord grep oss alla. Anne-Marie önskade Kvinnogillet och oss alla "Lycka till" i framtiden. Hurrapen ljöd många gånger och sång och musik avlöste varandra.

Två ungdomar, Karin och David Skultered, hon från Värends Nöbbele, underhöll oss med vacker sång och musik flera gångar under kvällens lopp. Från Blomstermåla hade underhållaren Percy Gustavsson kommit för att föredra glada visor, dikter och historier på småländska.

Härlig mockatårt och kaffe serverades, allt medan vi gick runt och pratade och "sorlade" med varandra i glädje och gamman.

Smålands Gille hade tidigare under dagen uppväktat med vackra blommor, vänliga ord och det första exemplaret av ett bordsstandar med Smålands vapen. Gåvorna gladde oss alla mycket och vi kände oss tacksamma att Kvinnogillet blivit första mottagare av denna nyinstiftade hedersgåva.

En särskild eloge till Ulla Edström, Anne-Marie Boman, Maiken Linde och Birgit Svensson som arrangerat jubileet, som blev till en minnesrik och festlig afton.
TACK!

På kvällen vände vi åter hemåt, många minnen rikare och med sångerna klingande i öronen. Nu är vi inne på vårt 21:a år och vi kan bara önska varandra och Kvinnogillet "Lycka till" för kommande år.

Gillets Postgirokonto 467 90 — 2

Sammanträdesplats:
Smålandsstugan i Slottsskogen, Göteborg
Telefon: 82 22 04

STADGAR FÖR Smålands Gille i Göteborg

Enhälligt antagna vid Herredag den 5 september 1946, med tillägg antaget vid Herredag den 15 februari 1969.

§ 1

Smålands Gille har till syfte att åt härvarande medlemmar av Smålands landskap bereda tillfälle att sammanträffa för att hos dem uppliva och underhålla minnet av hembygden.

Till medlem av Gillet kan den utses, som genom födsel, uppfostran, härkomst eller släktförbindelser tillhör Småland.

Hedersmedlem kan på styrelsens förslag den bliva, som en längre tid tillhört Gillet och genom sin verksamhet gjort sig synnerligen förtjänt om detsamma. Beslut här om är giltigt endast om minst 5/6 av vid herredagen närvarande gillesmedlemmar rösta härför samt i kallelsen till samma herredag angivits, att val av hedersmedlem skall äga rum. Om förslag till sådant val förkastas, får detta ej antecknas i protokollet.

Smålands Gilles i Göteborg förtjänstecken kan tilldelas sådana medlemmar, som nedlagt ett förtjänstfullt och oegennyttigt arbete för Gillet och dess syften, och vilka tillhört Gillet i minst 5 år. Det kan därjämte tilldelas sådana Gillets gynnare, som utan att vara medlemmar gjort Gillet särskilda tjänster och därigenom gjort sig förtjänta av Gillets synnerliga tacksamhet.

Innehavare utses av styrelsen.

§ 2

Inträde i Gillet genom gillesmedlem hos styrelsen.

§ 3

Gillet håller årligen minst tre herredagar, därav en i anslutning till S:t Sigfrids dag, en omkring den 13 mars och en omkring den 13 december. Härjämte bör styrelsen söka bereda medlemmarna tillfälle att sammankomma till enklare samkväm så ofta detta kan anses lämpligt.

§ 4

Styrelsen utgörs av ordförande, vice ordförande, sekreterare, vice sekreterare, skattmästare, tre gillesvärdar, två stuguvärdar samt adjungerande ledamöter. Styrelsen utses vid decembersammanträdet, och väljes då två revisorer och en revisorssuppleant.

Vid sammanträdet i februari föredrages revisionsberättelsen och beslutas angående ansvarsfrihet åt styrelsen.

§ 5

Styrelsen åligger att förvalta Gillets medel och omhänderhava skötseln av dess angelägenheter.

§ 6

Ordföranden tillkommer att sammankalla styrelsen och efter dess hörande och beslut föra ordet vid Gillets och styrelsens sammanträden. Styrelsesammanträde skall hållas, då minst fyra styrelseledamöter det påfordra.

Sekreteraren åligger att föra protokoll vid Gillets och styrelsens sammanträden.

Skattmästaren omhänderhar efter styrelsens anvisning Gillets kassa och för bok däröver. Han skall före januari månads utgång varje år till revisorerna överlämna Gillets räkenskaper för det nästförflyttna året.

Revisorerna skola före den 15 februari varje år inlämna sin berättelse till ordföranden. Revisionsberättelsen skall innehålla ett kortfattat sammandrag av räkenskaperna för det gångna året, och skall i densamma ansvarsfrihet till- eller avstyrkas.

§ 7

Varje medlem av Gillet erlägger stadgad årsavgift, vilken uttages genom skattmästarens försorg.

Den som inväljes i Gillet i november eller december är befriad från skyldighet att erlägga det årets avgift.

Medlem, som icke under årets lopp erlagt sin årsavgift, anses hava utträtt ur Gillet. Hedersmedlem erlägger ingen årsavgift.

§ 8

Kallelser till herredagar sker genom skriftligt meddelande till varje medlem eller genom annons i två dagliga i Göteborg utkommande tidningar, och skall kallelsen ske i god tid före sammanträdet.

Omröstning om person då mer än en kandidat föreslagits, försiggår genom slutna sedlar. Vid andra ärendens avgörande är den öppen. Enkel röstövervikt bestämmer beslutet med undantag av det fall, som nämnes i § 9 här nedan. Ordföranden har utslagsröst, då omröstningen varit öppen. Har omröstningen varit sluten, avgöres saken genom lottning.

Giltigt beslut kan ej fattas, såvida icke minst 15 medlemmar utom ordföranden äro närvarande.

Beslut om ändring av dessa stadgar må icke ske utan att frågan varit vilande från ett föregående sammanträde.

§ 9

Beslut om Gillets upplösning är endast giltigt, försåvitt 2/3 av Gillets samtliga medlemmar rösta härför, och frågan varit vilande från ett föregående sammanträde.

Upplösес Gillet, skola dess tillgångar tillfalla den inom Gillets bildande sparkasseföreningen. Skulle denna hava upphört, överlämnas tillgångarna till en nämnd, be-

stående av fem i Göteborg boende medlemmar i Gillet, vilken nämnd tillsättes samtidigt med upplösningsbeslutet. Denna nämnd beslutar om vartill Gillets tillgångar skola användas, och är skyldig att inom 6 månader efter upplösningsbeslutet i en i staden utkommande daglig tidning tillkännagivas, vartill nämnden beslutat, att medlen skola användas.

... Att påminna om

- Ärtemiddagar enligt plånboksinlägg.
- Nationaldagen den 6 juni — gökotta 08.00 vid Smålandsstugan. Gillet deltar med fangång vid flaggfesten på Götaplatsen 18.00.
- Sommarens visunderhållning på måndagar 19.30 med kaffe- och våffelservering.
- Sommarens helgmålsringning med andakt på lördagar 18.00.

OBS! Vid flyttning anmäl ny adress till skattmästare
Rune Andersson 27 89 15.

Anmälningsblankett

Till medlem i Smålands Gille i Göteborg får jag
härmed föreslå:

Namn:

Titel eller yrke:

Född:

i län
av smål. härk. med smål. ankn.

Bostadsadress

Tel. bostad Arb.plats tel

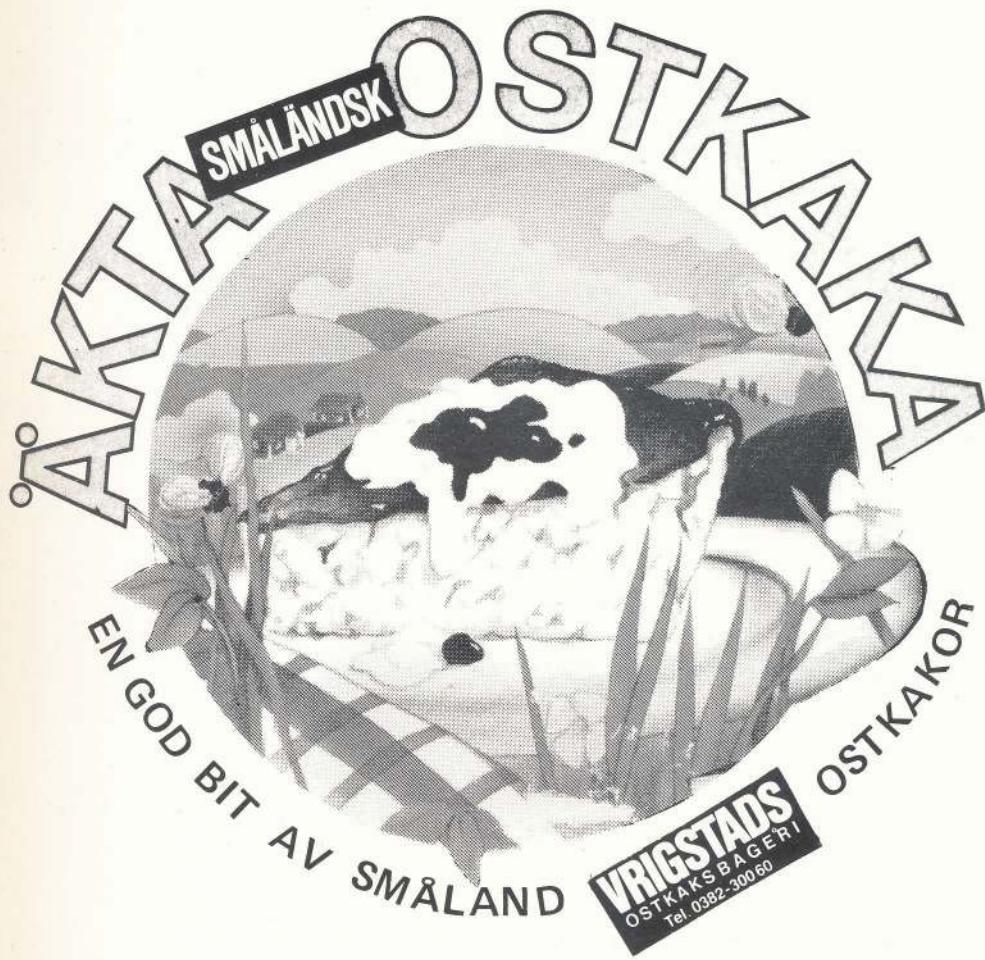
Göteborg den

Namn:

Adress: Tel:

Insändes till Gillets sekreterare

VRIGSTADS
OSTKAKS BÄGERI
Tel. 0382-30060

ER LEVERANTÖR

L INGEMAR
OHANSSON AB
LIVSMEDEL

JOHN FREDRIK DIN NÄRMSTA VVS GROSSIST

JOHN FREDRIK AB
GÖTEBORGS

POSTADRESS: BOX 8963, 402 74 GÖTEBORGS

KONTOR och LAGER: GENERATORSGATAN 1

TELEFON 031 - 51 31 40

TELEFAX 031 - 51 51 00

TELEGRAMADRESS: JOHNFRDAB

VVS — GROSSIST